

Ч. 10, ЛИСТОПАД 1982

No. 10 NOVEMBER 1982

НАШЕ ЖИТТЯ

OUR LIFE

ВИДАЄ СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ — PUBLISHED BY UNWLA, INC.

НАШЕ ЖИТТЯ

OUR LIFE

P. XXXIX ЛИСТОПАД 1982

NOVEMBER 1982, Vol; XXXIX

Слуга Божий Митрополит Андрей — про єдність	1
С. Олесків Федорчак. З листопадових споминів	2
Е. Козак. Мій листопад	3
Проклямація През. Р. Регена	4
Н. Строката. Відзначаємо шосту річницю УГГ	4
Звернення до українського громадянства США	5
Український Музей	6
Слово голови СУА. І. Рожанковської	7
О-КА. З опівцем на конференції	7
І. Чайковська. "Українська жінка у 2-ох світах"	8
У 40ліття УПА	9
У. Любвич. Чи знаємо Едварда Козака?	10
З. Когут. Екові	13
Гриць Зозуля. "Сайни"	14
Вітаємо з уродинами	15
Наукове підвищення І. Ратич Засідання Головної Управи СУА. І. Чайківська	16
Вісті з Централі	17
Репрезентантка "Н.Ж." на балю преси М. Крамарчук. Організаційна комісія	18
100-тисячний Фонд О. Лотоцької	19
Золотий ювілей 28-го Відд. СУА.	20
СФУЖО	21
Our Life	23
Поради лікаря. Потреби цинку в поживі. Д-р Т.М.	27
Нат. Наші квіти у вазонках у хаті	27
Наше харчування. Х. Навроцька. Поради Наталки. Відгуки. Листування	28
Хроніка. Південний Н.Й.	29
Поза округами 107 Відд.	30
Посмертні згадки	31
Замість квітів	32 36
Нашим малютам	34

ГОЛОВНА УПРАВА СУА РЕДАЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ "НАШОГО ЖИТТЯ"
108 Second Ave. Редакторка Уляна Любвич
New York, N. Y. 10003 Tel (212) 674-5508
Tel. (212) 533-4646

Український Музей — 203 Second Ave., New York, N. Y. 10003 Tel. (212) 228-0110

Видає Союз Українок Америки раз у місяць за винятком серпня
Редактор — Уляна Любвич
Редакційна колегія: Світлана Андрушків, Марія Барагура, Лідія Бурачинська, Любов Волинець. Англійські сторінки ред. А. Г. Савицька
Мовна редакція — Наталя Лівичка-Холодна.

На обкладинці: Едвард Козак. "Листопад"
Cover. Edward Kozak. "The first of November in Lviv."

"Second-Class Postage Paid at New York, N. Y. and at additional mailing offices".

Copyright 1982 Ukrainian National Women's League of America, Inc.
International Copyright Secured — All Rights Reserved
Made in U. S. A.

ГОЛОВНА УПРАВА СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

ЕКЗЕКУТИВА

Іванна Рожанковська — голова
Теодозія Савицька — 1-ша заступниця голови
Марія Томоруг — 2-га заступниця голови
Лідія Гладка — 3-тя заступниця голови
Наталія Даниленко — 4-та заступниця
Анна Дидик — протоколярна секретарка
Марія Савчак — кореспонденційна секретарка
Розалія Полчі — англійська секретарка
Ольга Літепло — касирка
Іванна Ратич — фінансова секретарка
Ольга Гнатейко — вільний член
— вільний член

РЕФЕРЕНТУРИ

Марія Крамарчук — організаційна
Оксана Ленець — культурно-освітня
Любов Волинець — музейно-мистецька
Марта Данилюк — виховна
Анна Кравчук — суспільної опіки
Ірена Качанівська — касирка суспільної опіки стипендій
Ірена Чайківська — пресова
Ірена Куровицька — зв'язків
Марта Федорів — зв'язків
Люїса Сакс — статутова

КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ

Ольга Муссаковська — голова
Ірена Кіндрачук, Леся Гой — членки
Евгенія Новаківська
Ростислава Яхницька — заступниці

ГОЛОВИ ОКРУЖНИХ УПРАВ

Ліда Колодчин — Дітройт
Ростислава Матла — Філадельфія
Лідія Магун — Нью-Йорк
Іванна Мартинець — Північний Нью Йорк
Ірина Чайківська — Нью Джерзі
Надія Дейчаківська — Округа Огайо
Евстахія Струтинська — Чікаго
Анна Любинська — Нова Англія
Тетяна Дурбак — Південний Нью Йорк

ПРЕДСТАВНИЦТВА "НАШОГО ЖИТТЯ"

АНГЛІЯ:

Ukrainian Booksellers, 49 Linden Gardens
Notting Hill Gate, London W 2

АВСТРАЛІЯ:

"Library & Book Suppyk"
16a Prospect St.
Gleroy, W9, Victoria
Australia

ФРАНЦІЯ:

Daria Melnykovych
c/o N. 7 887 93 de Paris
26 rue de Tercy, Paris 18-2.
France

НІМЕЧЧИНА:

Ukrainischer Frauenverband
Haus der Begegnung
8 Munchen 5, Rumfordstr. 21

СЛУГА БОЖИЙ МИТРОПОЛИТ АНДРЕЙ — ПРО ЄДНІСТЬ

1-го листопада 1944 р. помер у Львові Слуга Божий Митрополит Андрей Шептицький. Існує самотній (наскільки нам відомо) запис його живих слів, а саме великодньої проповіді 1939 р. Виголосив він її у Волоскій церкві у Львові, а записав інж. Олександр Пежанський. У цій промові незвичайне враження робить сам голос проповідника, а глибоке зворушення викликає його звернення "І ви браття над Дніпром".

Переглядаючи "Письма — Послання Митрополита Андрея Шептицького, ЧСВВ з часів німецької окупації" знаходимо, наче продовження того звернення. Зацитуємо деякі думки Слуги Божого, які закликають до єдності. На жаль після чотирьох десятирок років ці заклики все ще, аж до болю, актуальні ще й сьогодні, особливо перед 1000-літтям Хрищення України-Руси.

"Ніколи ще від віків не було таких можливо-стей, як під теперішню пору. Ніколи від віків справа зєдинення Церков не була такою життєвою квестією й такою пекучою потребою та конче-ністю нашого національного життя, як саме тепер. Ніколи ще від віків не були всі Українці поставлені перед такою безумовною конче-ністю робити все, що тільки в силі для осягнення національної єдно-сти, без якої розвіються всі наші ідеали та праці для церковної єдності, що є знову одною з най-важніших умовин національної єдності"

* * *

Я пропонував порозуміння, свідомий того, що цілковита єдність, себто утворення одного віроісповідання з кількох, могла б бути осягнена лише після довгого ряду дрібних порозумінь. Я хотів, аби приналежні до різних віроісповідань старалися до себе взаємно наблизитися, заховуючи, очевидно, свою окремішність.

* * *

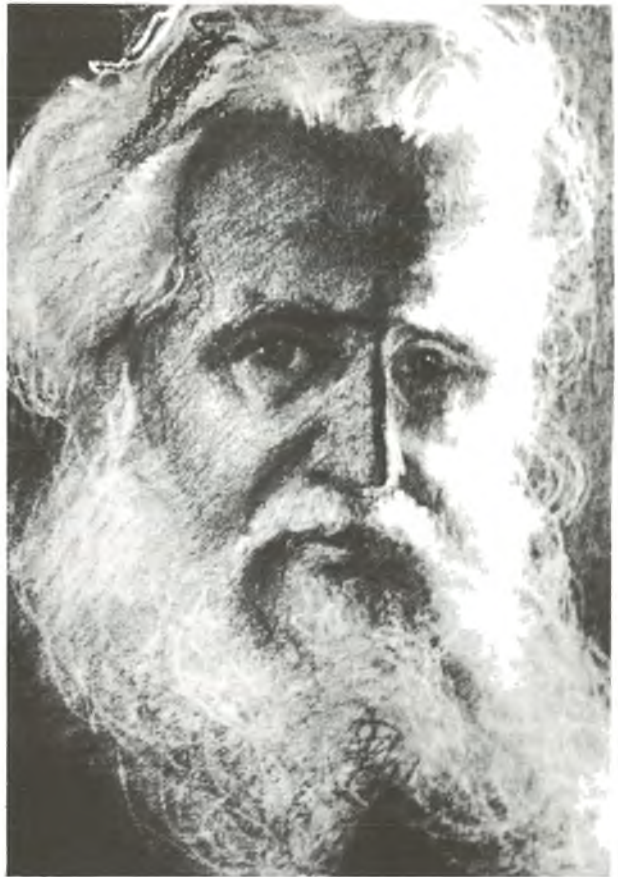
З другої ж сторони я переконаний, що дискусія конче-но потрібна навіть й до мінімального порозуміння. Йде лише про це, щоб ця дискусія не утруднила порозуміння, себто щоб була ведена так чемно і з такою любов'ю ближнього, аби ніхто не міг чути ся обидженим.

* * *

... обосторонне взаємне пізнання повинно бути нагодою до виявів братньої любови і патріотизму. Коли після цілого століття, чи навіть й цілих століть, в яких ділили нас кордони, маємо оце нагоду сходитися і порозуміватися, то ми тепер супроти себе взаємно зобов'язані; ми повинні тепер щиро зі собою поговорити при релігійні справу.

* * *

Одиноким моїм наміром було і є сповнити те, що уважаю за обов'язок кожного українського патріота, а цим обов'язком: зробити все що можливе, аби причинитися, бодай в деяких справах, бо порозуміння між різними українськими віроісповіданнями..

Архипресвітер Сергій К. Пастухів. Портрет Митрополита Андрея Шептицького

Portrait of the Metropolitan Andrei Sheptytsky

* * *

Є люди, для яких релігія є неначе урядовим єдностроем, якого уживають лише кілька разів в рік при патріотичних торжествах. Інші, щиріші для Бога, надягають мундур християнства кожної неділі, але відтак складають його до скрині, а вбираються в іншу одіж на всі заняття цілого тижня. Треба сказати, що дуже трудно зрозуміти таких людей. І вони не можуть нас розуміти. Іншими словами, кажучи: Щоби розумітися, треба уживати одної мови. Цією мовою, що є підставою всякого говорення — то християнський світогляд.

* * *

До осягнення наших національних ідеалів треба нам єдності, бо навіть при найбільшій єдності і найбільш посилені змагання з нашого боку, обставини можуть так скластися, що їх не осягнемо. Тому треба нам, оскільки це тільки можливе, усунути всякі роздори і все, що ділить, і всіми силами змагати до осягнення, по зможі, якнайбільшої єдності. Між роздорами, що ділять українців, не останнє місце займають релігійні справи, в яких ми такі поділені. А, безперечно, релігійна єдність була би могутнім товчком в осягненні національної єдності.

Докінчення на обороті

3 ЛИСТОПАДОВИХ СПОМИНІВ

(Листки з денника)

Цієї ночі вибухла війна. Летять кулі понад наші вікна, а їх свист наповняє надіями людські серця. Ми побідили. Що принесе завтрашній день: смерть, чи тюрму — байдуже. Але сьогодні ми пережили день перемоги. Наші війська заняли дворець, суд, намісництво, сойм і магістрат. У наших руках панцирні самоходи й склади амуніції.

Наше військо здобувало техніку. Вулицею Льва Сапиги йшла боева лінія. Мені вдалося перейти фронт. Коло 2 години їхав польський самохід із білою хоругвою на переговори з нашими. Стрілянина затихла. Санітарі несуть ранених до шпиталу на техніці. Наш дім лежить при бойовій лінії біля польської головної квартири. Вечером видно страшну луку. То горять магазини Головного Двірця. Всі вікна заслонені матрацами.

В 6 год. рано виходжу з дому, щоб зголоситися до роботи. Садівницька вулиця вже замкнена. На мурах ще розліплені маніфести Української Ради в чотирьох мовах: українській, польській, німецькій, жидівській.

На наш стрих упав гранат. Розбив старий портрет і куфер стрійка з Америки.

Поміж кулі вдалося мені зайти до школи. Канцелярія розбита, всі акти на підлозі. Шибви повибивані. Забиваємо із сторожихою двері. Пізнім вечером, зовсім темними вулицями йду до хати. Люди радо й безкритично підхоплюють та повторяють

Докінчення: СЛУГА БОЖИЙ

* * *

Відповідаючи на відкритого листа, одержаного з..., мушу передусім Вп. Панам, що підписались на цьому листі, подякувати за уступ, в якому, Панове, погоджуєтесь на мою думку, що українцям треба якнайближчого порозуміння і згоди між різними українськими віроісповіданнями в дусі християнської любові.

У своєму письмі "До української віруючої православної інтелігенції" нічого більше й не хотів я, як тільки такого зближення і взаємного пізнання. Бо його уважаю необхідним до досягнення національної єдності.

У письмах і посланнях Андрея Шептицького можна знайти багато подібних думок. Нам хочеться підкреслити, що на жаль, доброї волі щоб пізнати один одного мало серед нашої спільноти. Часто, якже часто, ті хто визнає до з'єднання на ділі розуміє це як приєднання до його групи. Коли ми вважали що ріка Збруч це те що ділить нас. Тепер існують різні річки психологічного "Збруча", які не вміємо засипати, чи через які не хочемо поставити мостів порозуміння.

Письма-послання Митрополита Андрея Шептицького ЧСВВ з часів німецької окупації. Друга частина. Йорктон, Саск. 1969 — Канада.

В цитатах заховуємо правопис і мову оригіналів.

всілякі поголоски, як прим.: "До всіх міст середньої Європи ввійдуть війська коаліції та держатимуть лад, доки Конгрес не установить границь".

Шіснадцять днів під кулями. Всі сусіди сидять у пивниці. У деяких знайомих уже шестий раз ревізія.

21 листопада.

В ніч під св. Михайла поляки взяли Львів. Із Києва не прийшла до нас поміч. Наше військо подалось на схід. Мають зібрати сили, пожертвувати всі родини, що лишилися у Львові і Львів збомбардувати.

Йду вулицями міста. Ніяких слідів українського життя. Все немов із болю завмерло. Перший слід, що ми живемо, це відправа в Волоській церкві. А вечором стрічаю на вулиці двох малих хлопців, що обнявшись за шию, співають: "Ще не вмерла Україна..."

В кілька днів пізніше вулиця Руська 3, а відтак Бляхарська стають осередками нашого життя. Все що живе, заходить до редакції Впереду, не виключаючи о. Стефановича й радника Барвінського. Є вже Редакційний Комітет "Нашої Мети", зложений із п'яти жінок. Зорганізовано також допомогувати акцію. Ходимо по шпиталах і тюрмах. Український Червоний Хрест працює на всіх ділянках. Вже ніхто тепер не оспорує права жінок на працю. Та не в будівництві й творенні Держави, а як звичайно, припала нам роля рятуноків стаций, там, де вже не може ніякий порятунок.

Дістаємо право сконтролювати одноразово всі важніші в'язниці й шпитали з нашими полоненими. Виїздимо на захід. Відвідуємо табори. Вечорами й по ночах пишемо меморіяли, звіти, протести. Інтервеніюємо в справі зловживань. Про трьох тижнях, об'їхавши табори серед дуже гострої зими, вертаємось напів живі до Львова. Таке сильне бажання одну ніч спокійно відпочати в своїй неопаленій кімнаті! Але перед 10 год. хтось стукає у двері мого помешкання. Це кур'єр приносить із команди дозвіл: виїхати через фронт на українську сторону. Домагалися цього наші провідники за ціну, що три пані з Польського Червоного Хреста відвідають польських полонених у наших тюрмах. Цілу ніч не сплю з зворушення, що поїду туди. Рано перед 8 год. приходять д-р Ф. Дає поспішно кілька інструкцій і зараз треба їхати.

Перед французьким готелем ждуть два авта. Маємо кілька валіз, випханих паперами й листами до тих, що живуть у ЗУНР., письмами батьків і матерей до синів на полі боїв. Зявилось коло сотні людей. Всі нам завидують, що їдемо у рай. Ми також цієї думки. Перед від'їздом ревідують ще наші річі, але досить побіжно.

За пів години виходимо з бюро і їдемо. Відвозить нас санітарний шеф д-р Сабатовський, а коло шофера сидить санітар із прапорцем Червоного Хреста. На бойовій лінії між Личаківським парком і Винниками авта задержуються.

Йдемо дальше дорогою, вкритою снігом, поміж

кулі. Д-р крикнув: *Waczność! Czerwony Krzyż! Nie strzelać!* Стрілянина на хвилю затихла. Пень зпома-ного дерева перетинає дорогу. Це кордон між українським і польським фронтом. З'являються по тій стороні три наші старшини. Салютують і переходимо під їх опіку. Авта від'їздять. До Винник ідемо пішки. Сонце таке ясне, сніг такий білий, як ніколи. Стрілянина починається знов.

Того самого дня доїздимо саньми до Курович, де квартирує Група Схід, під командою О. Л. у палаті Потоцьких. Перед селом стоїть на варті вояк. Наш селянин. Задержує сани, питається хто ми, а коли чує, що зо Львова, береться до особистої ревізії. Протестуємо, він бере нас за підозрілих і заявляє:

— Ви арештовані! Добре, кажемо. Ідьмо всі разом на команду. На щастя послухав нас, заїздимо на подвір'я палати. Нам на зустріч виходить Олена Степанів, гарна й струнка у військовому однострою. Приходить ще кілька старшин сміються з нашої пригоди. Входимо в палату. Всі розпитують про заголоджений, темний, зимний, обстрілюваний Львів, що не зважаючи на все, так хоробро держиться і готовий на смерть.

Пізнім вечором приїздять саньми з Золочева три відпоручники Польського Червоного Хреста. Поза північ здають звіт, що бачили в таборах полонених, а ми розказуємо, що бачили в їх таборах. Обіцяють нам, що поїдуть до Львова, Кракова й Варшави та вироблять у своїх властей дозвіл на звільнення із Вадович і Домбля сім тисячів "Heimkehrer-ів", наших селян та селянок, що вертались із робіт із Прус, наших вояків, що спішили до дому з ріжних фронтів по розвалі Австрії та робітників, що їх задержали на польській границі й разом із дітьми вислали до таборів. Обіцяли також поборювати всілякі знущання й зловживання над нашими полоненими. Але за це ми мали б старатись у наших властей, щоб поправили санітарні відносини в наших таборах.

Кілька тижнів пізніше дві з тих пань померли на тиф. Всі ті родини залишились і на дальше по таборах. Ще раз їздили ми в справі їх звільнення з д-ром П. до Варшави. Щойно в осені їх випустили.

Січень 1919 р.

Із Курович до Бібрки ідемо ми саньми. На команді позичили нам старшинські кожухи, теплу бараницю і валянки на ноги. Їзда тривала майже цілий день. Не знаю, як можна видержати похід у валянках. Ніг уже зовсім не чую. Коло саней по обох сторонах іде двох старшин, що також мають діла в Станиславові. Мороз стає щораз сильніший. На широких полях візник вказує батоном сліди вовків.

На ніч заїздимо до Бібрки. Зголошуємось до команданта стації О. Н. Він вже повідомлений про наш приїзд. Імо разом вечерю, пемо чай і йдемо до приготованої квартири в якійсь міщанській хаті. Стіни щойно побілені вапном, підлога свіжо вимита, певно на нашу честь, а на ліжках багато подушок у колірних пішвах. Але вже в 6 год. рано треба їхати у дальшу дорогу, до Станиславова. Вагони неопалені, вікна без шиб, забиті дошками, напів темні, ті самі, що ними звозили сотні трупів і хворих на тиф українців, німців, чехів, мадярів. Наша сепаратка змита карболом. Поїзд іде знову цілий день, але ввечір все таки доїздимо до столиці Української Західньої

МІЙ ЛИСТОПАД

Сухо шелестить мій сад,
Лист на листі, труп на трупі —
Гей, заводить новий лад
Осінь у саду.

Без їдця десь кінь побіг —
Чути глухо в полі тупіт...
Покривавлений без ніг
Впав я на траву...

Львів 1938 р.

Республіки — Станиславова.

Тут електричне світло, рух, музика, життя. На станції жде нас сотник Р. і відвозить елегантним автом Державного Секретаріату до гостинниці Одесса. На авті герб України. На кожному домі синьо-жовта табличка з числом дому й назвою вулиці.

Слідуючий день зійшов на конференції у Державному Секретаріаті. Десять секретарів вислухало наших звітів, а відтак відбулись наради над допомогою zagrożеним. Рішено також вислати вагон білля й коців для полонених у Домбю. Доручено нам провирити санітарні відносини також у шпиталях, що в них лежали наші ранені й хворі та працювати над поправою шпитальництва в нашій державі. Санітарним шефом був тоді др. Бурачинський. Також дрові Курівцеві, що був закладником у Баранові та звільнений з нами приїхав, доручено надзир над шпиталями.

Сьогодні приїхав до Станиславова Симон Петлюра, Головний Отаман зазбручанського війська. Ввечорі уладжено для нього прийняття. Музика грає: Як славно було то козацькі сини... У військовому однострою входить Симон Петлюра. — Слава Отаманові! залунало.

У Тернополі жахливий тиф. Секретар Голубовський просить нас, щоб ми також відвідали й тернопільські шпиталі. Вказує нам на небезпеку, люті морози, тиф і недостачу залізничних получень. Рішаємось їхати. Слідуючого дня маємо виїхати поїздом, зладженим для Симона Петлюри, що вертається до Жмеранки. В означеному часі приїздимо на стацію. Наше військо стоїть у шпалері. Віддають Отаманові по честь.

Вірять, що незабаром прийде знад Дніпра поміч.

* * *

Вісімнадцять років минуло. Колиб оцінювати вартість людей мірою жертв і гідно перенесених терпінь, ми здобули б одно із перших місць поміж народами землі.

Передрук з "Нової Хати" ч. 4. 21-22, 1937 р.

У склад делегації "Українського Червоного Хреста" крім авторки входили: Дарія Старосольська і Олена Косевич.

Заховуємо правопис оригіналу.

PRESIDENTIAL DOCUMENTS

Federal Register
Vol. 47, No. 185
Thursday, September 23, 1982

Proclamation 4973 of September 21, 1982

Honoring the Ukrainian Helsinki Monitoring Group

By the President of the United States of America

A Proclamation

The spontaneous formation on November 9, 1976, in Kiev, Ukraine, of the Ukrainian Public Group to Promote the Implementation of the Helsinki Accords affirmed once more that the human spirit cannot be crushed and that the desire for human freedom cannot be conquered.

The long prison terms meted out to members of the Ukrainian Helsinki Monitoring Group for their courageous activities to secure greater freedom in Ukraine are graphic testimony to the inability of Communism to compete with the principles of freedom in the marketplace of ideas. The flagrant persecution and imprisonment of Ukrainian citizens for their attempts to exercise basic human rights is an international embarrassment to the Soviet Union and proof that the Soviet Union has failed to live up to its pledges to honor the understandings embodied in the Helsinki Accords.

In commemorating this sixth anniversary of the founding of the Ukrainian Helsinki Monitoring Group, we renew our determin-

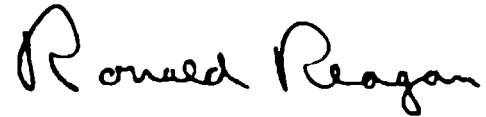
ation never to forget the valiant struggle of the peoples of Ukraine for their inalienable rights, and we pledge to do all we can to ameliorate the plight of those Ukrainians who have been persecuted by the Soviet authorities for attempting to assert their rights.

By a concurrent resolution agreed to on June 21, 1982 (H. Con. Res. 205), the Congress authorized and requested the President to proclaim November 9, 1982, the sixth anniversary of the establishment of the Ukrainian Public Group to Promote the Implementation of the Helsinki Accords, as a day honoring that Group.

On this day Americans are reminded of the preciousness of our freedom, and we reaffirm our cherished hope that the aspiration for freedom will ultimately prevail over the morally bankrupt rule of force which denies human rights to so many in the world today.

NOW, THEREFORE, I, RONALD REAGAN, President of the United States of America, do hereby designate November 9, 1982, as a day honoring the sixth anniversary of the establishment of the Ukrainian Public Group to Promote the Implementation of the Helsinki Accords.

IN WITNESS WHEREOF, I have hereunto set my hand this 21st day of Sept. in the year of our Lord nineteen hundred and eighty-two, and of the Independence of the United States of America the two hundred and seventh.

ВІДЗНАЧАЄМО ШОСТУ РІЧНИЦЮ УКРАЇНСЬКОЇ ГЕЛЬСІНСЬКОЇ ГРУПИ

З листопада 1976 року триває відчайдушний бій за життя першої в новітній історії України несанкціонованої й відкритої громадської групи — Української групи сприяння виконанню Гельсінкських угод (Українська гельсінкська група або УГГ).

Із започаткуванням цієї Групи процес реставрації громадського життя в Україні зробив великий крок уперед: шлях культурницького відродження 60-их років привів до відродження ідеї незалежної й правної української держави.

Актуальність та привабливість цих проблем, симпатії в різноманітних колах українства створювали на нашій Батьківщині атмосферу, яка могла сприяти активізації громадського життя. Саме тому з перших днів існування Українська Гельсінкська Група стала об'єктом репресій.

Шляхами українського самвидаву розносилися по всіх усядах інформація про діяльність УГГ та про репресії уряду СРСР проти цієї Групи.

Українці вільного світу спромоглися зацікавити уряди країн свого оселення з проблемами, які виникли в наслідок створення Української гельсінкської групи. В окремих комісіях Конгресу США з цікавістю

прислухалися до свідчень тих членів УГГ, які опинилися на еміграції, а одна з резолюцій Конгресу США (Резолюція ч. 205) зверталася до Президента США з пропозицією вшанувати діяльність Української групи сприяння виконанню Гельсінкських угод. Американські українці масово зверталися до Президента країни з проханням надати належну увагу Конгресовій Резолюції ч. 205. В наслідок демократичної системи взаємних контактів між громадянами та Урядом і Президентом країни Вашингтона, 21-го вересня 1982 року з Білого Дому вийшло повідомлення про Деклярацію Президента Роналда Регана, в якій є таке:

"Відзначаючи шосту річницю заснування Української гельсінкської групи, ми підтверджуємо нашу рішучість ніколи не забути про мужню боротьбу українського народу за його невід'ємні права..."

Отже шосту річницю буремного життя Української гельсінкської групи відзначаємо з переконанням в тому, що діяльність цієї Групи засвідчила безперевність ідеалів українського свободоловства та нездатність комунізму до мирного співіснування з ідеями реальної свободи народів.

НИНА СТРОКАТА

Україна волає до світу про несправедливість, і ми не можемо лишатися глухими.

Міркуючи про долю щойно створеної Української Гельсінкської групи її керівник Микола РУДЕНКО писав 14-го листопада 1976 року, звертаючись до людей доброї волі:

"З-під товстого льоду скутої духовности несміливо просуває голову ще одна дитина Свободи. Чи знищать її по-варварськи, чи виживе вона, — це залежить від вас, людей доброї волі!"

ЗВЕРНЕННЯ ДО УКРАЇНСЬКОГО ГРОМАДЯНСТВА США

На підставі резолюції Конгресу США від 21-го червня 1982 року Президент Роналд Реґен проголосив 9-го листопада 1982 року днем вшанування Української Гельсінкської групи. Ця Проклямація виявляє офіційне ставлення Президента США та американського уряду до порушення людських прав в Україні.

Відзначаючи 6-ту річницю створення Української Гельсінкської групи, Президент підкреслив, що в цей день "ми поновлюємо нашу рішучість ніколи не забувати про хоробру боротьбу українського народу за свої природні права і ми обіцяємо зробити все можливе, щоб полегшити страждання тих українців, яких радянська влада переслідує за спробу обстоювати свої права".

Для відзначення цього важливого проголошення дня вшанування Української Гельсінкської групи в США, Закордонне Представництво Української Гельсінкської групи організує протестну маніфестацію перед Організацією Об'єднаних Націй в Нью-Йорку 9-го листопада 1982 року о 12-ій год. дня.

Просимо українське громадянство підтримати Закордонне Представництво Української Гельсінкської групи, щоб маніфестація 9-го листопада стала свідченням солідарности і всебічної допомоги самооборонному рухові нашого народу в його боротьбі за національні і людські права, за свободу і державну незалежність.

*Братство Кол. Вояків 1 УД-УНА — Осип Голинський
Комітет — Американці за Людські Права в Україні — Ігор Ольшанівський
Об'єднання Українських Православних Сестрицтв в Америці — Валентина Кузьмич
Об'єднання Українських Журналістів Америки — Ольга Кузьмович
Об'єднання Українців в Америці "Самопоміч" — Богдан Ластовецький, Микола Ганушак
Організація Молоді Пласт — Евстахія Гойдиш
Організація Української Демократичної Молоді — Андрій Шевченко
Союз Українок Америки — Іванна Рожанковська
Товариство Лікарів Ветеринарів — Роман Барановський
Український Золотий Хрест — Наталія Іванів
Українська Вільна Академія Наук — Юрій Шевельов
Українське Наукове Товариство ім. Тараса Шевченка — Ярослав Падох
Український Народний Союз — Іван Флис
Український Братський Союз — Іван Олексин
Українське Патріархальне Товариство ЗСА — Богдан Лончина
Українське Товариство Лікарів — Петро Моцюк*

Цивілізація єдина — це добре видно із Космосу. Для променя, що летить від сонця, на земній кулі немає кордонів. Людина витворена із соняшного проміння — вона дитина сонця. Хто ж має право зупинити її думку, що лине в Безмір? Заради життя на землі, заради наших онуків та правнуків ми кажемо: годі! І разом з нами це кажуть Деклярація Прав Людини та Гельсінкські Угоди...

Меморандум ч. 1, складений Українською Гельсінкською Групою. Листопад-грудень 1976 р.

There is but one civilization. This is clearly seen from Space. The sun's rays know no earthly boundaries. Man is formed from the rays of sun; he is a child of the sun. Who has a right to restrain his thoughts, which strive for infinity? For the sake of life on earth, for the sake of our grandchildren and great-grandchildren, we say: Enough! Our call is echoed by the Declaration of Human Rights and the Helsinki Accords...

(Memorandum No. 1)

"Український Правозахисний Рух". Видавництво "Смолокип" 1978 р. ст. 96.

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ
203 SECOND AVENUE
NEW YORK, NEW YORK 10003

ВІДКРИТТИ П'ЯТЬ ДНІВ НА ТИЖДЕНЬ
/КРІМ ПОНЕДІЛКА І ВІВТІРКА/
ВІД ГОД 1 — 5 ПО ПОЛ.

ДАТКИ НА БУДІВЕЛЬНИЙ ФОНД

1000,00 дол. — Стефан і Іванна Рожанковські;
200.00 дол. — Осип і Ірина Бурачки в пам'ять Галини Іванець;
по 100.00 дол. — д-р Марія Кознарська, Марія і Микола Гірняки, Юрій Стефанік.

ПОЖЕРТВИ НА УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ

1500.00 дол. Зіракс Фавндейшен в доповненні пожертви Олександра і Оксани Тишовницьких;
по 250.00 дол. — 91-ий Відділ СУА, Н. Н.;
200.00 дол. — Созонт і Ірина Комарі;
100.00 дол. — Стефан Хемич;
500.00 дол. 12-ий Відділ СУА (425.00 дол. вартости куховарських книжок та 75.00 дол. на доповнення 500.00 дол.);
50.00 дол. — Прися Витвицька (П. Витвицька вишила Александрі Шуст поліську блюзку. Винагороду за працю просила післати до Українського Музею);
30.00 дол. — Л. Ліман — на покриття коштів курсу вишивання;
по 25.00 дол. — о. Віталій і Віра Анна Коваленки, Людмила Демиденко, Ольга Бачинська;
по 20.00 дол. — Еміль Якім, Анна Макух, Марія Сосяк, Марія Сипняк, Марія Сметана;
15.00 дол. — Юрій Мельникович;
12.00 дол. — Ольга Червінська;
по 10.00 дол. — О. І Л. Ліневичі, Надія Омельченко, Олена Харамбура, Меланія Дмитрів-Боднар, Ірена Руснак;
7.00 дол. — Марія Смішкевич;
по 5.00 дол. — Андрій Стула, Михайлина Палпець, Ірена Шмігель;
3.00 дол. — Марія Крамарчук;
1.00 дол. — О. Ерстенюк.

ДАРУНКИ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОГО МУЗЕЮ

Н. Н. — корсетка,
Іван Демків, Нью-Йорк, Н. Й. — рушник, подушка,
Ксеня Колотило, Австрія — сорочка,
Ореста Ткачук, Чікаго, Ілл. — порт'єри, вовняні ткани, рушник — тканий, чоловіча нічна сорочка, 1 рушник тканий зорами, нашиваний кораликами, вовняна верета,
Євгенія Миська, Чікаго, Ілл. — рушник,
Анна Никифоряк — образи: 1. Злука українських земель — О. Кульчицька; 2. 4 сестри — О. Кульчицька, шість гуцульських писанок около 1924 р.,
Олена Морозевич — 12 ліноритів Івана Остафійчука,
Василь Качуровський, Чікаго, Ілл. — Євангелія, друкована в Києво-Печерській Лаврі,
Роман і Лідія Осінчуки — килим,
Фалина Кульчицька, Гемтремк, Міч. — скатерть,

Ірина Бурачок, Вудсайд, Н. Й. — медальйон,
Леся Папроцька з 65-го Відділу СУА — китпар з села Буців,
54-ий Відділ, Вілмінгтон, Дел. 4 жіночі сорочки

ДАРУНКИ ДО КРАМНИЧКИ:

Ольга Трачук (82-ий Відд. СУА) — 28 закладок.
Ірена Руснак, голова 47-го Відд. СУА збрала від:
Марії Холевчук — 3 серветки, 2 образки на дереві, **Анни Сохоцької** — 1 закладку до книжки, **Катерини Щур** — 1 вишивану серветку, **Тетяни Мотики** — 1 маленьку подушинку, **Іванни Мартинець** — 1 маленьку подушинку, **Олени Харамбури** — 1 маленьку подушинку, 1 закладку до книжки, **Марії Крамарчук** — 1 керамічний флакон, 1 дерев'яну ложку, 2 ткани макатки, **Анни Капітан** — 1 дерев'яну касетку, 1 керамічну мисочку, **Марії Залітач** — 1 вишивану блюзку, 1 мініатюрний рушничок, **Анни Єйни** — 1 вишивану подушку, 5 маленьких подушинок, 2 сопілки, 1 дерев'яний топірець, 1 дерев'яну церковцю, 1 дерев'яну ручку, 1 дерев'яну цигарничку, 2 дерев'яні сосонки, 1 дерев'яний грибик, 1 закладку до книжки, **Ірина Твердохліб** — 2 дереворити — квіти, 1 дереворит — Матір Божа, 2 монотики, 1 олію — краєвид "Гори", 1 світлину з олії "Бузки в Рочестері"
Мирослава Савчук — 1 серветка,
Фалина Кульчицька — 2 вишивані рушники,
Іван Демків — 1 вишиваний рушник (А. Мидляк)
Н. Н. — 78 прикрас на ялинку (20 шишок, 58 грибів)

Щиро дякуємо,

Христина Певна,
завідуюча крамничкою

ДАРУНКИ ДО КОЛЕКЦІЇ ФОТОГРАФІЙ УКРАЇНСЬКОГО МУЗЕЮ:

Ольга Стасюк від п. Макуха — 2 світлини,
д-р Федор і д-р Богдан Ткачуки — 1 світлина,
Омельян Михайло Тишовницький — 1 світлина,
о. Сергій Пастухів — 1 світлина,
Пелагія Кучкуда — 1 світлина,
Василь Богдан Крохмалюк — 1 світлина,
Марта Цимбаліста, голова 65-го Відділу СУА передала від **О. Папроцької** — 1 світлину і 1 книжку.

ДАРУНКИ ДО БІБЛІОТЕКИ УКРАЇНСЬКОГО МУЗЕЮ:

Мирон Сурмач — 1 кинжка,
О. Папроцька — 1 книжка,
Уляна Дячук — 1 кинжка,

Щиро дякуємо,

Христина Певна,
завідуюча фотографіями

Замість квітів на ст. 33

СЛОВО ГОЛОВИ СУА ІВАННИ РОЖАНКОВСЬКОЇ НА ЗАКІНЧЕННЯ КОНФЕРЕНЦІЇ "УКРАЇНСЬКА ЖІНКА У ДВОХ СВІТАХ"

Головною ціллю і мотивом, який спонукав ініціативу Екзекутиви Союзу Українок Америки скликання цієї конференції було: простягнути руку до тих, що з різних причин стоять осторонь громади. Деякі промовці пропонували такі чи інші завдання для СУА, але ми тут не шукали нових цілей, а радше людей з різними можливостями та зацікавленнями.

Коли порівняти Галичину, між двома світовими війнами і українське поселення в Америці, то ще ніколи не було між нами стільки жінок з вищою освітою. Американки мають таку думку, що вища освіта це привілей за який людина повинна дати щось із себе тій громаді з якої вийшла. Таке теж переконання було в Галичині, але тут на жаль його немає.

Громада потребує жінок, їхніх умів, рук до праці, а найважливіше сподівається від них внесення ладу і рівноваги до громадського життя, яке "батьки народу" вспіли обернути в цілковитий хаос.

Сорок вісім років тому Мілена Рудницька у промові на Жіночому Конгресі в Станіславові закликала українських жінок: "будьмо громадянками в родині, а матерями у громаді". Це глибокі слова, які сьогодні повинні стати моттом української жінки.

Про конкретні завдання жінок можна говорити взявши як примір СУА. Згадаємо деякі ділянки: культурна — це Український Музей, літературні нагороди; суспільна опіка, стипендії на студії українознавства; зовнішні зв'язки тощо.

Жіночі організації мають великі можливості зв'язків на міжнародньому терені. Ці можливості можна використати для добра української справи

лише при допомозі кваліфікованих жінок молодшого покоління.

Усюди потрібне професійне знання, нові ідеї, піднесення рівня громадського життя. Все це важко реалізувати коли тисячі жінок молодшого покоління стоїть осторонь. Існує величезний резервуар професійних молодих жінок, які нічим не служать своїй громаді. Вони часто виправдуються браком часу, професійною працею, кар'єрою. Але завжди можна б знайти кілька годин часу, а як його немає то дати фінансову піддержку.

Конференція дала багато матеріалів до думання. Але ж пропонувати СУА нові ділянки праці не треба, бо ми їх маємо аж надто.

Про висліди й значіння конференції можна буде говорити після опрацювання квестіонаря. В кожному разі це був корисно проведений час. Ініціатори й організатори почувають вдовolenня і гордість з того як були зорганізовані панелі і можуть бути прикладом як переводити дискусії про громадські проблеми.

Роз'їжджаємось з переконанням, що нас більше в'яже чим розділяє.

З ОЛІВЦЕМ НА КОНФЕРЕНЦІЇ

Жіноча Конференція, що відбулася з початком місяця жовтня на "Союзівці", викликала вже багато коментарів, статей та думок. Всі вони підкреслюють її великі позитиви, і у всіх, що були її учасниками залишилися гарні спомини, хоча тут і там падали критичні завваги чи запити. Деякі з тих завважень можна було підслухати таки на місці, отже коли був під рукою олівець, а на колінах течка, яку одержала кожна учасниця, не важко було дещо записати.

Переглядаємо тепер наші записки і хочемо поділитися деякими цікавими завваженнями із читачками "Нашого Життя":

— "Модераторка запрошувала нас до дискусії, а ми не розуміли, що говорили доповідачки" — жалівся один з чоловіків не-українців після панелю про мішані подружжя.

— "Шкода що не було панелю поміж першою і другою стравою на вечерів у "Веселці" — сказав тхось із учасниць, які чекали там півтори години.

— "Вкінці і українці вийшли із шафи" — Завважив де-хто з молодих учасників, коли під час панелю про самітних порушено питання гомосексуалізму.

— "Чоловіки мають таки більше почуття меншеварто-сти від нас, бо панель про українських чоловіків вели цілий

час в англійській мові" — ствердила одна з присутніх.

— "Трохи забагато підкреслювано у конференції ролю української жінки — професіоналістки, а про нас, звичайних собі жінок, що не мають докторатів і високих аспірацій, не дуже то і згадувано., — жалілася одна з тих "звичайних".

— "Цікаво, чому так мало серед нас тут на Конференції студенток? Чи їх проблеми, порушені у панелях, не торкаються?" — запитували деякі присутні.

— "Я вже справді втомлена тим, що на закінчення кожного панелю стверджують, що тільки жінки можуть розв'язати порушену проблему. Все жінки, а де наші чоловіки? Чому ціла відповідальність за громадське життя має падати на нас?" — запитувала одна із старших віком учасниць на закінченні панелю про пресу та інші середники комунікації.

— "А таки на Конференції ствердили всі, що немає української "супервумен", як забагато обов'язків, то ніхто тому не може подолати! — з вдовolenням заявила одна з молодих учасниць після закриття.

І з тим почуттям, здається, від'їхало багато учасниць Конференції.

О-КА

"УКРАЇНЬСЬКА ЖІНКА У ДВОХ СВІТАХ"

Вістка про відбуту жіночу конференцію "Українська жінка у двох світах", 2-го і 3-го жовтня 1982 р. розійшлася широко по українських громадах, відділах СУА, поміж українськими жінками.

"Наше Життя" слідкуючи й інформуючи на своїх сторінках про підготовку конференції, подає короткий огляд про її перебіг.

На конференцію прибули жінки різних віків і зацікавлені, з різних сторін Америки, а навіть Канади. Шість соток учасників конференції, це вже доказ, як важливою подією була вона не тільки для організаторів, але й для широкого кола жінок.

Яку мету поставила собі конференція? Познайтися з думкою молодшого, вихованого у другому світі покоління; познайомитися з тим, як вони працюють, які їх напрямні в родині, громаді, та які ще їхні потреби чи побажання. Про зміст конференції інформує програма, яку подаємо у звітженні.

В головнім будинку Союзівки, в бібліотеці виставлено мистецькі твори. У голі були книжки жіночої літературної творчості. Твори мисткинь прикрашували стіни аудиторії Веселки, а також були виставлені на терасі перед будинком. Український Музей мав у голі своє місце на виставку.

Офіційне відкриття відбулося в присутності учасників, панелістів і гостей. Марта Федорів, що керувала церемонією, привітала присутніх і представила голову Організаційного Комітету конференції, Анізію Гандзю Савицьку.

Голова комітету з'ясувала, що присутні на конференції жінки перебувають у двох світах, і той факт з одного боку збагачує їх, а з другого вимагає більшого зусилля і труду. Вони мусять навчитися погодити одне й друге докільля.

Вона звивала учасників до активної участі у конференції.

Панель — "Самітні українці" Panel The Singles Scene.

Промовляє Іванна Рожанковська — голова СУА. Сидить Анізія Савицька-Мицак — голова Організаційного Комітету Конференції

Speaker Ivanna Rozankowska, UNWLA President. Sitting-Anisia Sawycka-Mycak, head of the Conference Organizing Committee.

Молитву провела Марта Коломиєць і присутні шанували повстанням — пам'ять першої голови комітету, Оленки Савицької.

Марта Федорів представила Іванну Рожанковську, голову Союзу Українок Америки від 1974 р. Іванна Рожанковська привітала присутніх, зазначаючи, що дорога еміграції встелена добрими ідеями, які часто не були реалізовані. Жіноча конференція простягнула руку до тих, що залишилися з різної причини поза життям української громади.

Відчитавши привітання від Білого Дому, Марта Федорів попросила до слова проф. д-р Марту Богачевську Хом'як, історика й автора книжки про український жіночий рух від XIX століття до сьогодні, що її підготовляє до друку. В наступному числі "Нашого Життя" помістимо доповідь Марти Хом'як.

Учасники панелю

Attendees of the panel Ukrainian Language in Two Worlds.

Панелі, що мали велику участь слухачів, викликували дискусію присутніх і часто дискусанти додавали різні думки до заторкнених і представлених панелістками.

В суботу увечері відбулася спільна вечора учасників конференції. По вечері учасники прослухали концерт. Виконавцями були: піаністки — Таїса Богданська і Юліяна Осінчук, співачки — Ляриса Магун Гурін і Марта Кульчицька Андрюк, рецитаторка — Стефа Назаркевич.

Закінчення конференції відбулося у Веселці. Галина Кутко, член комітету й панелістка, подала короткий огляд панелів. Сподіваємося, що докладні підсумки подасть організаційний комітет конференції для розміщення в "Нашім Житті".

У своєму кінцевому слові голова СУА, І. Рожанковська, подякувала за численну участь у конференції, яка перевищила сподівання ініціаторів і реалізаторів задуму. Кінцеве слово голови СУА друкувалося на ст. 7.

Конференцію закінчила голова Організаційного Комітету, Анізія Савицька, дякуючи всім, що причинилися до успішного проведення такої багатолюдної і багатой змістом конференції.

Ірена Чайківська

ПРОГРАМА

Молодь, (жінки завтрішнього), Леся Слободян, Надія Ратич, Катруся Леонард, Христя Савицька, Наталка Моцюк.

Творчий процес і проблеми нинішнього письменника й поета, Ляриса Онишкевич, Марта Тарнавська, Діма.

Жіноча літературна творчість на Україні, Надія Світлична.

Самітні українці, Марта Кордуба, Орест Кебало, Юрій Тарасюк, Іван Бережницький.

Школи й молодечі організації, Галина Кутко, Любов Волинець, Надія Трач, Мирослава Знаєнко, Зеня Брожина.

Жінка у життєвій кризі, Мотря Кушнір, Дзвінка Захарчук, Ріта Послушна, Марта Шиприкевич, Олена Гентиш.

Мішані подружжя, Христя Добчанська-Мельник, Марія

Photos by Marta Kolomayets

Фрагмент мистецької виставки.

Art Exhibition

Кукіль Поїріє, Таня Д'Авіньйон, Наталка Гавдяк.

Жіноча образотворча творчість, Наталія Погребінська, Оксана Полон, Ака Перейма, Ірена Петренко, Феदिшин, Слава Геруляк, Ярослав Сурмач, Марія Шуст. — доповідали при показі прозірок.

Працююча жінка, Ксеня Драган, Марія Гельбіг, Ольга Левицька, Христя Желехівська, Патриція Полова.

Українська мова, Рома Дигдало, Оля Лісківська, Ока Грицак.

Ідентичність і традиція, Наталія Кормелюк, Надія Шмігель, Марта Перейма, Наталія Кормелюк.

Українці в американській політиці, Марта Кічоровська, Вікторія Дзюба Маллік, Дзвінка Швед, Надя Світлична.

Роля чоловіка/батька, Петро Ставничий, Андрій Стецьків, Юрій Савицький.

Комунікація внутрі й ззовні української громади. Рома Сохан-Гадзевич, Олена Перожак Сміндяк, Зенон Онуфрик, Ольга Кузьмович, Уляна Любович.

У 40-ЛІТТЯ УКРАЇНСЬКОЇ ПОВСТАНСЬКОЇ АРМІЇ

"Наше Життя" Січень 1944

СИЛЬНІ ВІДДІЛИ УПА ПО ВСІЙ УКРАЇНІ

З Праги повідомляють що чеські реемі-гранти з Волині, які приїхали з України до Чехословаччини, однодушно стверджують що по всій Україні, головню на Правобережжі, на Волині, в Західній Україні, на Буковині та в Бесарабії в останніх місяцях знову появилися сильні відділи Української Повстанської Армії, широко розгортаючи та скріплюючи свої боеві дії проти совітсько-російських окупаційних військ та адміністрації. Совітсько-російські власті сильно збільшили свої гарнізони в містах України, стягаючи свої війська й поліцію головню до більших міст.

Найчастішим об'єктом атак УПА крім представників совітської окупаційної влади, є головню залізничні лінії та засоби транспорту, якими постійно

перевозиться військо та військовий виряд. У висліді Совіти перемінили майже кожду залізничну станицю у справжню твердиню. З вікон пороблено стрільниці, довкруги перегороди з колючого дроту й скрізь совітські вояки та міліція. Акцію УПА та її поодинокі акти старанно закривається перед населенням, забороняючи про це не тільки писати але й говорити.

ХТО ПОПОВНЮЄ РЯДИ УПА

О. І. Нагаєвський пише у Шляху:

В рядах УПА є в першій мірі всі старі мешканці большевицьких, польських, німецьких, румунських тюрем, що осталися ще в живих. Є там батьки разом зо синами й дочками. Її новими членами стають визволені арештанти, що були в дорозі на Сибір.

В УПА знаходять прибіжище високі українські старшини червоної армії,

що одні з ідеї, а другі за мимовільні ухили покинули її ряди. В рядах УПА є професори, вчителі, урядовці, що їх хотіла зліквідувати совітська влада.

Її ряди поповнюють врешті католицькі священники, що не хотіли стати відступними від батьківської віри, а пішли на тяжке підпільне життя, щоб ділячи долю й долю своїх виховників парохіян, нести їм духовну потіху та справувати святі тайни.

Отже члени УПА це еліта народу, що свідомо з ідеї прийняла нерівну тяжку боротьбу проти окупанта за краще завтра.

Тільки висока ідейність та готовість завжди віддати своє життя за батьківщину є одиноким виясненням, як у совітській дійсності може жити й діяти така велика організація УПА.

Свідомість слушної боротьби проти тиранії та безбожництва за Божий закон і права людини, дає їм

Докінчення на обкладинці

**ЧИ ЗНАЄМО
ЕДВАРДА КОЗАКА?**

ЧИ ЗНАЄМО ЕКА?

**ЧИ ЗНАЄМО
АВЕНІРА ЛЮШНЮ?
МАМАЯ? МЕЙК ЧІЧКУ?**

**ЧИ ЗНАЄМО
ГРИЦЯ ЗОЗУЛЮ?**

1.

Якась особлива зоря і світлі астрологічні знаки, видимо, ясніли над нашою країною у 1902 р., бо це був рік народження цілого ряду непересічних, визначних людей. Серед них окреме місце займає Едвард Козак-Еко.

2.

Він такий нам близький, що здавалося б нічого легшого, як писати про нього. А насправді воно не так просто. Яків Гніздовський свою статтю, яку писав у 1954 р. ("Свобода") з приводу 25-ліття мистецької творчости Едварда Козака, закінчив так: "Еко в вихрі нашого життя і він ще заблизько нас, щоб ми його могли через сітку буденних справ вповні завважити. Японці гарно говорять про свою гору Фуджіяму, до якої мають великий сантимент: Фуджіяма зблизька мала, аж здалеку вона велика."

Неправдоподібна вісімдесятка, яка "стукнула" Едвардові Козаківі начебто піднесла його вгору, вище від нас, але все він наш. Але справа не тільки в тому, що Еко нам близький, свій. Про нього трудно писати ще й тому, що в ньому наче втілення кількох особистостей. Треба б писати окрему статтю про Ека — редактора гумористичних журналів, іншу про письменника-гумориста, ще одну про мистця карикатур і шаржів, а ще про маляра різних жанрів, а навіть про рецитатора, бо ж він, як мало який письменник вміє читати свої власні твори, перевтілюючись у Гриця Зозулю. Не треба забувати, що він теж учитель, який вів власну студію. Був теж активним членом мистецьких організацій тощо.

Про всесторонні здібності і зацікавлення Ека найкраще говорити на тлі його життєпису.

Народився Едвард Козак в селі Гірне на Стрийщині. Коли його запитати відколи рисує, Еко відповідає "від непам'ятних часів". Рисувати почав ще в школі. Розказує, як приносив свої рисунки вчительці, а вона, видно розумна пані, завжди розглядала їх уважно й хвалила. Одного разу відрисував Его з якогось календаря балканських Чорногорців у фезах і шараварах. Вчителька запитала, де він таких бачив. Едвард, який жив тоді у сусідньому селі, подумав, що вона там не буває, тож сказав, що так у його селі одягаються. Вчителька на це ні словечка, а хлопцеві було ніяково і довго мав почуття, що непотрібно так пробрехався. (тому то, мабуть Лис Микита оминає неправду).

1. Патріярх Йосип Сліпий на виставці Е. Козака. Гантер мотель "Ксєня" 1968
Patriarch Yosyp Slipyj at an exhibit of E. Kozak at the Motel "Xenia" in Hunter 1968.
2. Марія і Едвард Козаки в Гантері 1982 р.
Maria and Edward Kozak in Hunter 1982.
3. Е. Козак. Трембіти грають...
E. Kozak. Trembitas playing...
4. Е. Козак. В неділю.
E. Kozak. On a Sunday.

До гімназії ходив у Стрию і Відні. Уже там почав Едвард Козак рисувати, передусім карикатури, а це зразу пов'язалося з видаванням газети. Пробивав теж виступати в театрі й писати вірші, але, як сам стверджує, всяка діяльність кінчалася редагуванням, очевидно в сполученні з рисунками.

Був теж членом Пласту від початку його існування в Стрию (і там не обійшлося без видавання пластової газетки). Був членом куреня ім. Ярослава Осмомисла, який 1-го листопада 1918 р. перебирав владу в місті Стрий і став зав'язком Пластової Сотні Січових Стрільців. Ця сотня брала участь у визвольних рейдах на Закарпатській Україні. Пізніше на Великій Україні воював до кінця в артилерійській бригаді УСС, в батерії сотника Селешка.

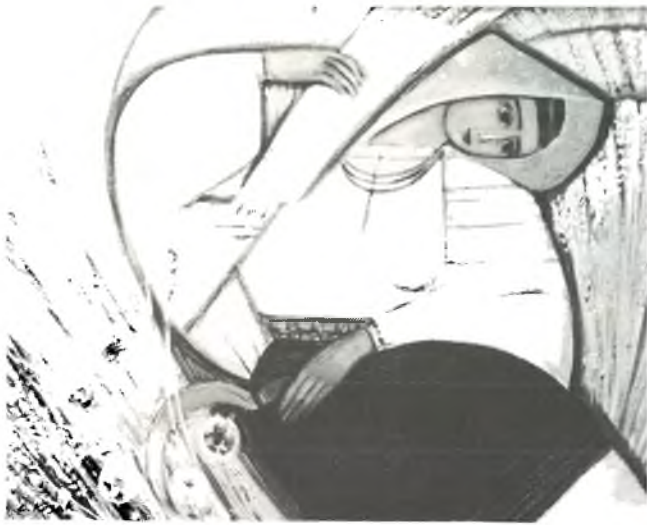
Після війни переїхав Едвард Козак до Львова. Був одним з підсудних у процесі проти УВО в 1922 р., що тривав 2-3 тижні. В тюрмі — Бригідках теж ладив гумористичний журнал та рисував карикатури. Зразу після звільнення покликали його до польського війська. Служба тривала півтора року. Повернувшись до Львова став учнем в студії Олекси Новаківського.

Виходив тоді у Львові гумористичний журнал "Зиз", якого редактором був колишній Січовий Стрелець, Льоньо Лепкий. Едвард Козак став співробітником, а згодом, у 1927 р., редактором цього журналу. В 1933 р. на місце "Зиза" почав появлятися "Комар", теж під його редакцією. Був це тижневик, який досягнув тиражу 7000, на тодішні часи кольосально високий. В той час Едвард Козак ілюструє дитячі книжки і журнали "Світ дитини", "Дзвіночок" і інші. Не перестає працювати у тих ділянках і під час Другої світової війни. У Кракові, куди емігрував, ілюстрував журнал "Дорога", який був, по суті, пластовим, а теж "Малі Друзі". У "Нових днях" провадив сатиричну сторінку, та ладив ілюстрації до "Голосу", що виходив у Берліні. Не покидав теж писання фейлетонів. Гумористичний журнал "Лис Микита" почав виходити в Німеччині, задержав цю ж назву з переїздом до Америки.

На "Лиса Микиту", який виходив в Німеччині, звернули увагу не тільки українці. В Німеччині, Франції, Югославії передруковували лисячі політичні карикатури. Голяндська, німецька й французька преса передруковувала цілі сторінки цього сатиричного журналу.

4.

Е. Козак. Пшеницю жнучи

До "коляборантської" діяльності Ека треба б задати, що в часі німецької окупації в Кракові він працював, як карикатурист газети "Kraakauer Zeitung".

В Дітройті, куди враз з сім'єю переїхав Еко на еміграцію, працював він довгий час у телевізії. При читанні казок, з яких першою була "Рукавичка" — Еко виконував на екрані ілюстрації. Аранжував парадю звірів до музики.

Яків Гніздовський, якого статтю з 1954 р. ми згадували, писав про те, що коли Дітройська телевізія запитувала слухачів про програму, то в перших уже днях вплинуло 14.000 листів, які висловлювали своє

Е. Козак. Ілюстрація до книжки Ікера "Будні й неділя"

Е. Kozak. Illustrations to Iker's book "Weekdays and Sunday."

признання. Поміж ними Еко найшов тільки кілька листів від земляків. Це не значить, що вони не захоплювалися програмами, але просто не такі вже скорі хвалити на письмі свого мистця.

Опрацьовував теж Еко шкільні фільми, помічні для навчання. Їх різноманітна тематика (мітологія, опери, життєписи композиторів тощо), вимагала не тільки вміння рисувати, але теж широкої ерудиції, чого мистцеві не бракувало. Фірма, яка продукувала ті фільми, одержала на всеамериканському конкурсі три перші нагороди.

Рівнобіжно з усіма згаданими працями та заняттями брав Едвард Козак участь в організаціях чи об'єднаннях мистців, починаючи від Асоціації Незалежних Українських Мистців (АНУМ) у Львові.

У Кракові, де опинився після вибуху війни, був головою товариства "Зарево", якого членами були не тільки малярі, але й письменники, музики, словом мистці різних ділянок. Повернувшись до Львова, спільно з другими мистцями зорганізував Спілку Українських Образотворчих Мистців, якої головою формально був Іван Іванець, а заступником і діючим головою Едвард Козак. Згадуючи про цю Спілку і дві великі виставки, які влаштовано у Львові, Еко називає її соборною, бо брали в ній участь першорядні мистці з усіх земель України. Рівень виставок які Спілка влаштовувала був високий. На одній з них виставлено велику композицію Едварда Козака "Ярмарок", за яку дістав 1-шу нагороду на конкурсі.

І знову виїзд на Захід. У Німеччині створено Українську Спілку Образотворчих Мистців, яка влаштовувала виставки, видавала журнал "Мистецтво", якого редакторами були: Святослав Гординський, Михайло Дмитренко і Степан Луцик. Видано монографію "Мухин, Крук і Павлось". Поза таборовими виставками Спілка влаштовувала дві великі вистави в Мюнхені і Регенсбурзі. Головою УСОМ був Едвард Козак.

Як уже належав до таких об'єднань то "пустивем си на малера" — каже Еко мовою Гриця Зозулі. Брав участь у виставках спільних чи індивідуальних у Львові, Кракові, Німеччині, Голандії, Америці, Канаді. Від 22-ох років у Гантері в мотелі "Ксеня" впродовж літніх місяців відбувається виставка картин Едварда, а від деякого часу враз з картинами синів Юрія і Яреми. Притягають вони відвідуючих з усіх кінців не тільки цього континенту, але з Європи, Австралії тощо. Брали усі три Козаки участь у Світовій Виставці Українських Мистців, яка була відкрита 14-го вересня 1982 р. в Галерії Канадсько-Української Мистецької Фундації в Торонто.

Його картини: олії, гваші, акриліки, графіки загально відомі. Їх тематика зачерпнута переважно з народного, стрілецького, козацького побуту. Інколи це наче ілюстрації до пісень чи приповідок. Виявляють вони велику здібність мистця спостерігати деталі. Що довше приглядатися картині то можна зауважити різні подробиці, які характеризують особу чи ситуацію, а які, особливо у шаржах дотепно підкреслюють характер осіб чи особливості ситуації. Деякі

шаржі видано окремими альбомами, як ось альбом карикатур "Село", або альбом ілюстрацій пісень під назвою "Еко" тощо. Навіть коли якась тема повторена, то кожний раз по різному. Окремо хочеться присвятити увагу карикатурам. В березні і квітні 1975 р. в Нью-Йорку відбулася виставка, яку Еко назвав "Портрети славних людей". Надиво дехто (навіть рецензент) не прийняв цієї назви як жарт, такий типовий для Ека. Бо ж це не були портрети, а карикатури, і напевно не всі об'єкти були славними людьми, ані теж не всіх славних людей, ні тих, які вважають себе славними, схопив Еко своїм пензлем (не завжди помазаним медом).

За посередництвом Гриця Зозулі у монологах звернених до "Чесної Еліти" своєю говіркою, Еко представляє нам нас самих, наших сусідів приятелів і недругів у дзеркалі, яке увиразнює те що смішне, а інколи аж до болю смішне. У Львові говорив Авенір Люшня, а Гриць Зозуля вперше промовив у "Лісі Микиті" 1948 р. В 1973 р. вийшла перша збірка гуморесок — монологів під назвою "Гриць Зозуля". Цього, 1982 р., появилася друга збірка "На хлопський розум" і стала вона, як і попередня, "бестселером".

У цій короткій статті напевно не все сказано про Едварда Козака. Але хочеться ще згадати про одну чи дві характеристичні справи. Може не один з тих, хто має честь похвалитися у "Лісі Микиті", не захоплений своєю подобою у лисячому дзеркалі, але напевно є більше таких, що хотіли б туди потрапити. Це ж бо знак, що мається якесь значення у нашому суспільстві. Лисяче лікарство буває гірке, але й про полин кажуть, що це лік і що "гірке треба лікувати гірким". Бувають справи, про які ніхто не відважується відкрито говорити, крім "Ліса Микити". Він зрушує застої, покриті пліснявою вигоди й себелюбства, води нашої еміграції.

Друга справа більш особиста. Едвард Козак і його сім'я вміли створити навколо себе окреме середови-

Еко. Карикатура Йосипа Гірняка
Eko. Caricature of Joseph Hirniak.

ще. Тут не тільки його два сини — малярі, які вміли заховати свій власний стиль малювання, без ніякого натиску батька, чи спроби наслідувати його. Поруч Ека є його дружина, дочка, сини, внуки, а вже й правнук, які творять особливо теплу, близьку родину. Коло них гуртуються приятелі й знайомі не тільки в Дітроїті, де вони проживають, але теж у Гантері, куди спішають численні ближчі й дальші знайомі, але теж незнайомі. Вони їдуть туди не тільки для того щоб оглянути виставку Ека, але щоб зогріти й розвеселити серця.

Е. Козак. Карикатури з альбому "Село" Caricatures from the album "Selo".

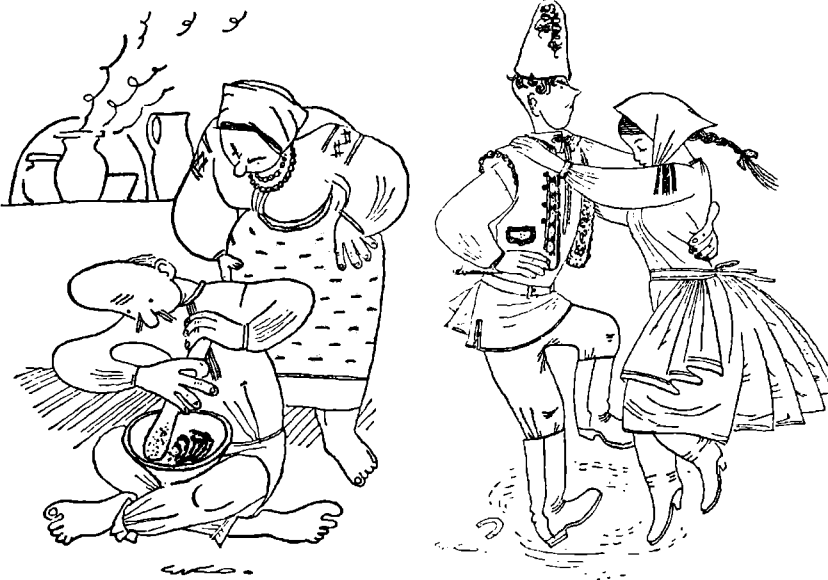
ЕКОВІ

Не знаю я, чи голова в Вас сива?
Чи зір до скла округлого привик?
Та 70?.. Не вірю! Неможливо!
Чи ж гостра думка може мати вік?

Не знаю я, чи втомлені Ви нишком?
Чи любите, як шелестять жита?
Та 70?.. Хто світовим усмішкам,
Насміливсь рахувати тут літа?!

Чи чуєте Ви часом в кожній м'язі,
Немов земля ця — трішки затісна?
Вам 70? Ну й що ж? В такому разі
Це тільки друга життєва ВЕСНА!!!

Зоя Козут
1972 р.

Перед Свят-Вечером Before the Sviat Vechir. Коломийка Kolomiyka.

"САЙНИ"

Каже мені жона:

— Зроби мені сайну, аби я мала.

— Єку сайну?

— Аді, — каже — тепер такий світ настав, жи всьо обертає си ведлуг сайнів. Колис то найбілше воювали з ліворверами чи шаблема, а в нас то хлоп на хлопа вентуально из ціпом ішов. А ек дес вібухла бабска ліворуція, то били по головах макогонами.

— Типер то ані ліворверами, ані макогонами ніхто не воює, бо того ніхто не боєт си. Вбере дротену камизельку і йде відважно помежи боми. Але ек йно увидит здалеку сайну, то зараз скручує на елю і цурикує до Вашингтону.

Так жона ми каже, а я на тото:

— Були і в нас колис сайни відповідні, ого-го! Бувало, ек щос недогода, то ек вилізла котрас на перелаз, ек показала сайну на цапе село, то газди йно поза яблінки голови ховали і вже на нічо си не противили, ані не перечили.

— Тото було ще дес за Франца Липецкого і вже си не верне. Треба о тих часах забувати і дивити си, ек другі у світі робєт. Дивіт, ек то в телевіжені, чи у копіровім, чи йно у чорно-білім, то де йно єку димострацію показуют, чи екійс штрайк, чи кунвенцію, то найперше віходєт тоті, жи то тримают сайни.

— Рипубликани мают свої, димократи свої, а раз навит появило си, жи біг екійс крейзі без порток, але сайну тримав у руках, ек екус фану.

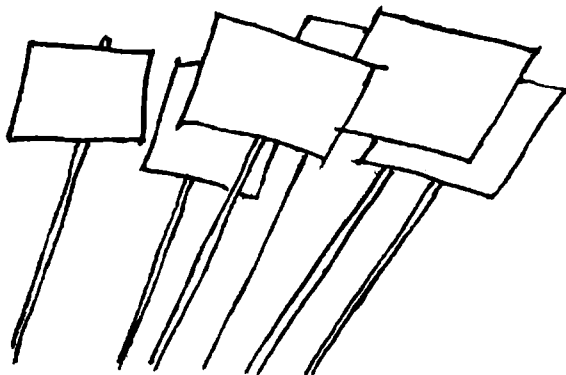
— То так у світі, а ек у нас? Де наші сайни, га?

— Навит у Філадельфії, ек була димострація і ек наші жіночки наставлєли свої груди за патриєрхант, то що з того? Світ нич си не довідав, бо не було сайнів і не було що фортиграфувати.

Так тото жона мені високу політику втлумачила, жи я тежко з фотелю встав і пішов до гаражу, аби знайти відповідний кавалок папендеклю і екогос патика, аби вістругати держак і прибити сайну. Стружу, а жона стоєт наді мнов і дивит си, аби сайна не була ек на жіночі сили затєжка, але аби не була й залєгка, бо що до чога, аби було чим противника по голові вмастити.

Віробив я сайну, ек має бути, але тут прийшла йнакша затурбація: що на тотій сайні має си написати. Не знаю ані я, ані моя жона.

Думаємо, думаємо, а далі жона каже:

— Пиши "ліберейшен"!

— Най буде!

Віписав я тото сюди — там-туди, вігледає файно і вийшло — "Ліберачі"...

А жона:

— Мені до хреню Ліберачі! Єк бим вшила з пацьорків камизелку, то тиж бис був, ек тот Ліберачі!

Так мені жона басує і приговорує, бо боєт си, аби я сайну вікинчив, а не лишив голу, без нічого.

І знов посідали ми та й думаємо:

— А чи то має бути мусово по-ангелски? Бо аді, ек казали у радіо, то мова може бути екабудь, аби йно душа була чиста і шкарпетки...

— Пиши: "Йшли баби на муки!"

— То засумне.

— А може: "Кину кужіль до кльозету,

Сама седу за газету!"

— Задовге! До того, ек у ангелским напорєш си на спелінг, то у нас на мовознайство. Не знати, чи має бути "кльозет", чи "кльозед", чи "клязит" Аби потім люди не чіпали си.

— А переважно тот Чіпленко.

— Ну то ек?

— Найліпше шос из Шевченка.

— Вже маю:

І на тім стало.

"На хлопський розум". Гриць Зозуля В-во "Лис Микита" — 1982

**ДОБРА КНИЖКА — ЦЕ
ГАРНИЙ І ВАРТІСНИЙ ДАРУНОК**

ВІТАЄМО ТИХ, ХТО НАРОДИВСЯ В Листопаді

ГАЙДУК РОМАН ВАСИЛЬОВИЧ
нар. 2 листопада 1937 р.

МОША ВІКТОР КУЗЬМИЧ
нар. 9 листопада 1935 р.

КРАСІВСЬКИЙ ЗІНОВІЙ МИХАЙЛОВИЧ
нар. 12 листопада 1929 р.

ДОЛІШНІЙ ВАСИЛЬ МИХАЙЛОВИЧ
нар. 13 листопада 1930 р.

ХЛІВНИЙ МИХАЙЛО ІВАНОВИЧ
нар. 19 листопада 1921 р.

БОНДАР МИКОЛА ВАСИЛЬОВИЧ
нар. 21 листопада 1939 р.

МУРЖЕНКО ОЛЕКСІЙ ГРИГОРОВИЧ
нар. 23 листопада 1942 р.

АЛТУНЯН ГЕНРІХ ОВАНЕСОВИЧ
нар. 24 листопада 1933 р.

БОГАР ІВАН БІЙЛОВИЧ
нар. 24 листопада 1952 р.

МАКСИМІВ ОЛЕКСАНДР МИКОЛАЙОВИЧ
нар. 27 листопада 1959 р.

Щойно надійшла звістка, що О. Максимова
недавно знов заарештовано разом з матір'ю.

ПРИВІТАЙМО ТИХ, ХТО НАРОДИВСЯ В Грудні

ЗІСЕЛЬС ЙОСИП САМІЙЛОВИЧ — 2 грудня 36 років (нар. 1946 р.) у грудні 1981 р. звільнився з ув'язнення і мешкає з родиною за адресою: 274029, м. Чернівці, вул. Гайдара, 9, кв. 23. Тел. 3-45-02.

КОСТЕНЮК ВІКТОР ЙОСИПОВИЧ — 6 грудня 47 років (нар. 1935 р.). Його адреса в таборі: Ростовская обл., Волгодонск — 9, ст. Красный Яр, ТЭЦ-2, учр. УЧ-398/15. Адреса батька Йосипа Михайловича: м. Чернівці, вул. Гусятинська, 17.

о. РОМАНЮК ВАСИЛЬ ОМЕЛЯНОВИЧ — 9 грудня 57 років (нар. 1925 р.). Адреса, де він з родиною мешкає після звільнення з ув'язнення: 285250, Івано-Франківська обл. м. Косів, пров. Кобилянської, 3.

БАБИЧ СЕРГІЙ ОЛЕКСІЙОВИЧ — 13 грудня 43 роки (нар. 1939 р.). Його адреса в таборі: 349018, Ворошиловградська обл., Слов'яносербський р-н, сел. Лозівський, уст. УЛ-314/60. Адреса батька Олексія Степановича і матері: 260552, Житомирська обл., Баранівський р-н, с. Рогачів.

СВЕРСТЮК ЄВГЕН ОЛЕКСАНДРОВИЧ — 13 грудня 54 роки (нар. 1928 р.). Його адреса в засланні: 671510, Бурятская АССР, п. Багдарин, ул. Жданова, 63, кв. 2. Адреса дружини Андріївської Валерії Вікторівни з дочкою Вірою: м. Київ, вул. Плеханова, 6, кв. 40.

МАШНИЦЬКИЙ МИКОЛА ОЛЕКСІЙОВИЧ — 18 грудня 55 років (нар. 1927 р.). Мав звільнитися з ув'язнення 9 вересня 1982 р. Адреса дружини

Рис. Віра Дразко

Леоніди Антонівни з 5 дітьми: 286003 м. Винниця -3, вул. 8 березня, 9.

РУДЕНКО МИКОЛА ДАНИЛОВИЧ — 19 грудня 62 роки (нар. 1920 р.). Його адреса в таборі: 618263, Пермская обл., Чусовской р-н, пос. Кучино, учр. ВС-389/36. Для листів із-за кордону: Москва, п/я 5110/1 — ВС. Дружина Раїса Опанасівна теж в концтаборі. Адреса тимчасом невідома.

ПРИХОДЬКО ГРИГОРІЙ АНДРІЙОВИЧ — 20 грудня 45 років (нар. 1935 р.). Адреса в тюрмі: 422950, Татарская АССР, г. Чистополь, учр. УЭ-148/ст-4. Для листів із-за кордону: Москва, п/я 5110/1 — УЭ. Адреса матері: 323122, Дніпропетровська обл., Синельниківський р-н, Варварівська с/р, с. Лукашеве. Адреса дружини Зої Іванівни з дочкою: г. Калуга, ул. Циолковского, 34, кв. 2.

ЧОРНОВІЛ ВЯЧЕСЛАВ МАКСИМОВИЧ — 24 грудня 45 років (нар. 1937 р.). Адреса в таборі: 677908, ЯАССР, г. Якутск, пос. Табага, учр. ЯД-40/7 "ІА". Адреса дружини Пашко Атени Василівни: 290014, Львів — 14, вул. Ніщинського, 14, кв. 6. Адреса сина Тараса (1964 р. нар.): 290041, Львів — 41, вул. Спокійна, 13.

ШУМУК ДАНИЛО ЛАВРЕНТІЙОВИЧ — 30 грудня 68 років (нар. 1914 р.). Адреса в засланні: КазССР, Уральская обл., Каратобинский р-н, с. Каратобе, ул. Курмангазы, 1. Адреса дружини Яновської Олени Юхимівни: 252034, Київ-34, п/с 525. Тел. 25-81-45.

Вже появилася 7-ий альбом взорів до вишивання (12 таблиць) проекту Ірини Сенік. Ціна 6.00 дол. Замовляти:

UNWLA
108 Second Ave.
New York N.Y. 10003

ЗАСІДАННЯ ГОЛОВНОЇ УПРАВИ СУА

Друге у цій каденції засідання Головної Управи СУА відбулося 30-31 жовтня 1982 р. в Нью Йорку. Присутні були члени Екзекутиви, референтки Головної Управи, голови дев'ятьох Окружних Управ, голова Контрольної Комісії, редактор "Нашого Життя".

У засіданні брала участь почесна голова СУА Лідія Бурачинська.

Присутні вислухали слово голови СУА Івонни Рожанковської. Звіт з діяльності Головної Управи СУА відчитала секретарка Марія Савчак. Фінансовий звіт — білянс за 1982 рік представила Івонна Ратич, а звіт Контрольної Комісії з переведеної контролю фінансового діловодства — Ольга Муссаковська. Прийнято білянс за 1982 р. і прелімінар бюджету на 1983 рік.

Голова програмової Комісії Організаційного Комітету Конференції "Українська жінка у двох світах" — Надія Нинка склала звіт про діяльність цієї конференції разом із вислідом опитування учасників конференції. Голова Організаційного Комітету Анізія Савицька-Мицка не могла прийти з приводу хвороби. Її звіт буде представлений після ліквідаційного засідання Організаційного Комітету.

Ділові наради використано на обговорення дальших напрямних у праці Округ і Відділів. Присутні одержали письмові звіти референток, які теж представили свої плани. Плани були по дискусіях прийняті.

Подаємо деякі важливіші рішення, які Головна Управа прийняла на внесок Комісії Ухвал.

Устійнено місце і дату XX Конвенції СУА. Вона відбудеться в Нью-Йорку 26-го до 28-го травня 1984 р. На Конвенції рішено відзначити 100-ліття українського жіночого руху і 50-ліття Жіночого Конгресу в Станіславові.

Головна Управа висловила признання Організаційному Комітетові Конференції "Українська жінка у двох світах", яка відбулася на Союзівці 2-го і 3-го жовтня 1982 р., за жертвенну працю для влаштування цієї успішної конференції.

В ДІЛЯНЦІ ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ РЕФЕРЕНТУРИ РІШЕНО:

Підготувати по Округах семінари для вишколу провідниць.

Посилити акцію збирання адрес кандидаток на вільні члени СУА, для чого використати адресар учасниць Жіночої Конференції "Українська жінка у двох світах".

РЕФЕРЕНТУРА МИСТЕЦТВА І МУЗЕЮ:

Округи і Відділи повинні користати з таких матеріялів як: гуцульське весілля в прозіраках із текстом.

Одобрено проєкт виготовлення весільних, свя-

ПІДВИШКА ПЕРЕДПЛАТИ "НАШОГО ЖИТТЯ"

Передплата "Нашого Життя" від 1-го січня 1983 р. піднесена до висоти 15.00 дол.

З огляду на збільшення коштів друку і висилки, Екзекутива СУА була змушена ухвалити підвишку предплати "Нашого Життя" до 15.00 дол. річно, щоб

НАУКОВЕ ПІДВИЩЕННЯ Д-Р ІВАННИ РАТИЧ

Д-р Івонна Ратич викладає німецьку мову і літературу на Відділі німецької мови Ратгерського Університету. Недавно одержала вона підвищення і стала звичайним професором (full professor) цього відомого університету.

Членки нашої організації знають д-р Івонну Ратич як фінансового секретаря Головної Управи СУА. Вже другу каденцію веде вона з повним віданням і знанням цю, нелегку, референтуру. Не зважаючи на віддаль від місця замешкання до домівки СУА, бере вона участь у засіданнях Екзекутиви.

Вітаємо д-р Івонну Ратич та ґратуємо за заслужене наукове підвищення. Бажаємо дальших успіхів у науковій праці, як теж в особистому, родинному житті.

В найближчих числах "Нашого Життя" помістимо інтерв'ю з д-р Івонною Ратич, щоб познакомиться ближче з її життєвими стежками.

На все добре!

Екзекутива Союзу Українок Америки
Редакція "Нашого Життя"

точних і інших звичаїв пристосованих до теперішнього побуту.

Округи й Відділи повинні переводити "Тиждень Українського Музею"

ВИХОВНА РЕФЕРЕНТУРА:

Виготовить бібліографії дитячої літератури, сценічних вистав.

РЕФЕРЕНТУРА СУСПІЛЬНОЇ ОПІКИ:

Посилити допомогу старшим віком самітним, вдовам і вдівцям, а теж започаткування "кутка листування" на сторінках "Нашого Життя"

ПРЕСОВІ РЕФЕРЕНТКИ: Відділів повинні надіслати хроніки Округ, виготовлені, за зразками 1982 р. до Окружних Управ разом із звітними листками до 31-го січня 1982 р. Пресові референтки Окружних Управ, опрацьовану на тій підставі хроніку Округи, повинні надіслати до пресової референтки Головної Управи на адресу редакції "Нашого Життя" до 28-го лютого 1983 р.

РЕФЕРЕНТКИ ЗВ'ЯЗКІВ:

Рекомендується відмічування вкладу української жінки в історію з тим, щоб включитися в акцію, яку американські жінки переводять у місяці березні в даному терені.

Слід випрацювати критерії для відзначення молодих жінок за особливі досяги у їхніх ділянках праці. Це дасть можливість створити комісії, які будуть відзначувати таких жінок.

Ірина Чайківська
пресова референтка

у цей спосіб забезпечити його появу.

Країни поза межами США можуть вплачувати у своїй валюті, в сумі яка дорівнює вартості 15.00 американських дол.

Адміністрація "Нашого Життя"

Вісті з Централі

6-го листопада 1982 р. відбудуться у Філядельфії Загальні Збори ЗУДАК, членом якого є СУА. Участь у Зборах візьме референтка суспільної опіки Анна Кравчук.

* * *

Повідомляється, що можна набути статут СУА із поправками внесеними на XIX Конвенції СУА. Статут виданий українською мовою в ціні 2.00 дол. Англійський переклад появиться пізніше.

* * *

Новий Відділ СУА постав в Окрузі Нова Англія, в місцевості New Britain, Відділ одержав число 121. Бажаємо успіхів.

* * *

1-ий Відділ в Нью-Йорку відзначає 60-ліття свого існування дня 21-го листопада 1982 р. Гратулюємо й бажаємо дальших успіхів у корисній праці.

* * *

70-ий Відділ СУА, Пассейк, Н. Дж. відзначає 25-ліття свого існування 21-го листопада 1982 р. Бажаємо дальших успіхів.

* * *

На Фонд ім. Олени Лотоцької Округа Огайо призначила 2.000.00 дол., як спільний даток усіх Відділів Округи. Гроші зароблено під час "Дня Союзянки" 19-го вересня 1982 р. Щире спасибі!

Комісія Суспільної Опіки повідомляє про деякі особові зміни:

Стипендії до Європи перебрала — Віра Мицьо
Допомога для Польщі — перебрала Ляриса Пенцак
Допомога потребуючим (вдови, вдівці, хворі, самотні) перебрала — Вожена Полянська

НА СТИПЕНДІЙНУ АКЦІЮ СУА ВПЛАТИЛИ У ВЕРЕСНІ 1982 р.:

По 1.000.00 дол.: Євген і Мирослава Наливайки, Міннеаполіс, Микола Бойчук, Бриджвотер

320.00 дол.: Ірена Кочержук, Ньюарк;

по 165.00 дол.: 74-ий Відділ СУА, Чікаго, 24-ий Відділ СУА, Елізабет;

150.00 дол.: Дарія Витвицька, Нью-Йорк;

по 144.64 дол.: Оксана Тарнавська, Австралія, П. Славич, Австралія;

96.43 дол.: Ірена Чор, Австралія;

70.00 дол.: Гурток пластунок юначок "Підпеньки", Пассейк;

по 55.00 дол.: 51-ий Відділ СУА, Брукфілд, Марія і Володимир Барагури, Вудгейвен;

15.00 дол.: 86-ий Відділ СУА, Мейпелвуд;

Щиро дякуємо
Ірина Качанівська
касирка стипендій СУА

ВІТАЄМО НОВИХ ЧЛЕНОК

71-ий Відділ СУА в Джерзі Ситі, Н. Дж. придбав три нові членки а саме:

Ліда Тамара Гаврилюк, Аня Дидик, Евелін Белюць

HANDBOOK FOR SALE:
"HOW TO MAKE
CHRISTMAS TREE ORNAMENTS".
AVAILABLE
IN UKRAINIAN
AND ENGLISH.

Price: \$6.00
Available at:
UNWLA, Inc.
108 Second Ave.
New York, N.Y. 10003

У ПРОДАЖУ Є
ПІДРУЧНИК

"ЯК РОБИТИ ПРИКРАСИ
НА ЯЛИНКУ"
В УКРАЇНСЬКІЙ І
АНГЛІЙСЬКІЙ МОВАХ.

Ціна 6.00 дол.
Замовляти в канцелярії СУА
UNWLA, Inc.
108 Second Ave.
New York, N.Y. 10003

ОРИСЯ ГРИЦІВ БУДЕ РЕПРЕЗЕНТУВАТИ "НАШЕ ЖИТТЯ" НА КОНКУРСІ КРАЛІ І КНЯЗІВЕНЬ НА БАЛЮ УКРАЇНСЬКОЇ ПРЕСИ 6-ГО ЛИСТОПАДА 1982 Р. У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

Орися Гриців, яка живе у Виннок, Пенсильвенія, буде репрезентувати наш журнал на ювілейному балю Української Преси. Вона — студентка Drexel University.

Від маленької вона бере участь у Пласті, а тепер є активною в Українському клубі, що існує при Університеті.

У Пласті вона була курінною 14-го куреня; здобула ступінь ст. пл. вірлиці, є виховницею пластунок-новачок і юнацькою впорядницею. Вона виконує завдання зв'язкової хору "Русалка". В Рідній Школі є асистенткою учительки української мови та історії церкви.

Під час свого перебування у 1982 р. на курсах українознавства на УКУ в Римі Орися зацікавилася особливо історією церкви, старо-

друками й літописами.

Вона також цікавиться і любить народні пісні й інші ділянки народного мистецтва, любить вишивати й в'язати гердани.

Українською мовою Орися володіє дуже добре й любить читати журнали: Наше Життя, Юнак, Пластовий шлях, Сучасність, Америку, Свободу, Лиса Микиту, Стрілу, Наш Світ та Наш голос.

На балю партнером Ориси буде Тарас Ковч, який студіює інтернаціональну економію і торгівлю на Cleveland State University.

Бажаємо нашій представниці доброї забави та успіхів!

Редакція Нашого Життя

В часі друку цього числа дійшла до нас вістка що репрезентантка "Нашого Життя" — **вибрана 1-ою князівною на ювілейномв балю преси.**

ОРГАНІЗАЦІЙНА КОМІСІЯ ОКРУГ ПІВДЕННОГО Й ПІВНІЧНОГО НЬЮ-ЙОРКУ ВІДБУЛА ЦІЛОДЕННЕ ЗАСІДАННЯ В РОЧЕСТЕРІ, Н. Й.

20-го червня ц. р. відбулося засідання Організаційної комісії Округ Південного і Північного Нью-Йорку. Участь узяли голови Округ, членки Організаційної комісії, голови шести Відділів (усіх Відділів в обох Округах є 12) і організаційна референтка СУА, Марія Крамарчук, яка одночасно проводила засіданням. Секретарювала член комісії Ірина Дорошак з Боффало. Обговорено справи теперішнього стану Відділів, можливості творення нових Віддлів на терені згаданих Округ, можливості приєднання молодих жінок у члени СУА та справу вільних членок. Жива дискусія дала доказ турботи про вагомні проблеми у нашій громаді, які

відзеркалюються на терені Відділів СУА. Відчувається брак провідного активу, частинне збайдужіння для співпраці в організації.

Висновки цього конструктивного засідання були: стриміти до задержування особистого контакту з членками, як також із перспективними членками. Тільки особистий підхід може принести позитивні висліди. Заплановано такого рода конференцію для Окружної Управи Південного Нью-Йорку в листопаді ц.р. в Трой, Н.Й.

Марія Крамарчук,
організаційна референтка

Перший ряд зліва: Ярослава Гудзяк — голова 68-го Відділу Сиракузи, Таня Дурбак — голова Окружної Управи Південного Нью-Йорку. Другий ряд: Надя Цвях — голова 85-го Відділу СУА Сиракузи й організаційна референтка Окружної Управи Північного Нью-Йорку. Марія Крамарчук — організаційна референтка СУА, Ірина Шмігель — заступниця голови 47-го Відділу Рочестер, Іванна Мартинець — голова Окружної Управи Північного Нью-Йорку, д-р Ірина Сьолковська — голова 120-го Відділу СУА, Рочестер. Третій ряд: Оксана Салдит — голова 49-го Відділу СУА Боффало, Оля Павук — член Організаційної комісії і членка 46-го Відділу СУА, Рочестер, Ірина Дорошак — член Організаційної комісії і членка 49-го Відділу СУА, — Боффало. На знімку відсутня заступниця голови 46-го Відділу Оксана Кулик.

*****

100 ТИСЯЧНИЙ ФОНД ІМ. ОЛЕНИ ЛОТОЦЬКОЇ
з призначенням на працю організації та забезпечення її майбутнього.

ВПРОДОВЖ ВЕРЕСНЯ 1982 Р. ВПЛИНУЛО:

Окружна Управа Дітройт	500.00 дол.
(перенесено з фонду на участь у Міжнародній Жіночій Конференції)	
Ростислава Матла — Філядельфія	100.00 дол.
Софія Андрушків — Ірвінгтон, Н. Дж.	25.00 дол.
У рубриці "Замість квітів", "Подяки" тощо	<u>702.00 дол.</u>
Разом	1,327.00 дол.
Досі вплинуло	<u>16,722.00 дол.</u>
Разом	18,049.00 дол.

ЧЕРГОВА ПОЖЕРТВА СЕНЬЙОРКИ СУА НА ФОНД ІМ. О. ЛОТОЦЬКОЇ

На Фонд СУА ім. Олени Лотоцької вплинув ще один щедрий даток. **Пелагія і Василь Кучкуди** зложили пожертву у висоті 1.000 дол.

Пелагія Кучкуда прибула до США у 1913 р., їй було тоді 9 років. Старша сестра примістила її у сиротинці С. С. Василіянок у Філядельфії, де одержала початкову освіту. Опісля закінчила Colemans Business and Secretarial College і почала працювати. Після смерті першого чоловіка Василя Хоми одружилася з Василем Кучкудою. Вона є членкою-основницею 28-го Відділу СУА, була -касіркою першої Управи. Очолювала Відділ від 1935 р. до 1938 р., опісля займала різні пости в Управі. Від ранньої молодости була активна в українській громаді та в американських організаціях. Займалася збіркою фондів на "Рідну школу", інвалідів, співпрацювала у виставках народнього мистецтва з рамени 28-го Відділу у бібліотеках і музеях, при влаштуванні концертів, фестивалів, тощо.

Пелагія Кучкуда, заслужена громадянка, визначна членка СУА, дала ще один доказ жертвенности для своєї організації, якій присвятила стільки часу і труду в минулому. Щире спасибі.

І. Р.

СПРОСТУВАННЯ

Активна членка Союзу Українок **Анна Дубас** завважила, що у списку жертводавців на Фонд Олени Лотоцької поміщено, що вона зложила 50.00 дол. Насправді повинно бути 500.00 дол.

Просимо вибачити.

З НАГОДИ, ПОДЯКИ НА ФОНД ІМ. О. ЛОТОЦЬКОЇ

З нагоди 50-літнього Ювілею 28-го Відділу СУА, якого членкою є наша Мама Наталія Шараневич, жертвуємо на Фонд ім. Олени Лотоцької 200.00 дол. та бажаємо дальших успіхів у праці і на будуче помагати українській жінці,

д-р Мотря Шараневич-Томків з мужем д-р Богданом, д-р Ірина Шараневич-Кострюбк з мужем д-р Романом

З нагоди хрищення новозаснованого 120-го Відділу СУА в Рочестер членки 49-го Відділу у Боффало вітають нових Союзняк з їх Головою д-р Іриною Сьолковською і бажають успіхів та задоволення у їхній праці. З цієї нагоди складають 25.00 дол. на Фонд ім. Олени Лотоцької.

Подяка Лідії Кий з Філядельфії, що приїхала на наші загальні збори. Жертвуємо на Фонд ім. Олени Лотоцької 20.00 дол. замість звороту її коштів,

91-ий Відділ СУА

ЗАМІСТЬ КВІТІВ:

В пам'ять моєї незабутньої бабці **бл. п. Марії Ганушак** складаю 100.00 дол. на Фонд ім. Олени Лотоцької,

Марта Фаріон, Чикаго, Ілл.

Замість квітів на свіжі могили покійних чоловіків наших заслужених членок: **бл. п. Бронислава Гайдука, бл. п. Павла Баб'яка, бл. п. Юліяна Кавки, бл. п. Ореста Шеремети і бл. п. Зиновії Чучмай** матері Марії Юзефович, складаємо 100.00 дол. на Фонд СУА ім. Олени Лотоцької. Родинам висловлюємо щире співчуття

Управа і членки 22-го Відділу СУА Чикаго

В пам'ять **бл. п. Ореста Шеремети**, мого лютого чоловіка складаю з пожертв членок 22-го Відділу СУА в Чикаго на Пресовий Фонд "Нашого Життя" 100.00 дол. і на Фонд ім. Олени Лотоцької 100.00 дол.,

Люба Шеремета

Докінчення на ст. 32

ЗОЛОТИЙ ЮВІЛЕЙ 28-ГО ВІДДІЛУ СУА ПРИВІТ ВІД ПАТРІЯРХА ЙОСИФА

Слава Ісусу Христу!

Ватикан, дня 20 жовтня 1982

*До Хвальної Управи 28-го Відділу
СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ
в Ньюарку, Н.Дж., ЗСА*

Високоповажані Пані!

Вітаю Вас з Вашим Золотим Ювілеєм і п'ятдесятилітньою працею, що її провели успішно і з Божим благословенням. Пів століття — то великий шмат часу, що належить історії. В ньому бачиться здобуте і страчене, минуле, сучасне і майбутнє, людські змагання і Божу поміч, людські великі засоби і недостачі. Ювілей — то гарний іспит, корисний підсумок праці та нагода до пляну для дальшої творчої праці.

Спасибі Вам за все, що зробили для нашої Церкви і нашого Народу. Працюйте з скріпленими силами для виховних вартостей у наших родинах, для виховання наших майбутніх матерей, для єдності і єдиномислія в наших громадах.

Благословення Господнє на Вас!

Патріярх і Кардинал

"ПРИЯТЕЛЯ В БІДІ ПІЗНАТИ"

До приміщення СУА в Нью-Йорку вночі з 18-го на 19-го жовтня ц. р. закралися злочинці-зłodії. Вони підважили замок дверей до домівки Округи Нью-Йорк, а звідтіля відірвали листви й поріг дверей до Редакції "Нашого Життя". Зłodії також дісталися до канцелярії Централі СУА. Злочинці забрали апаратуру голосників (власність Округи), друкарську машину і калькулятор — редакції НЖ та дві електричні друкарські машинки з канцелярії СУА. Вони також вкрали радіо, звукозаписувач та фотографічний апарат (власність редактора).

Вістка про крадіж появилася в пресі. У відповідь прийшов лист від Александра Кібюка, чоловіка сл. п. Стефанії Абрагамовської-Кібюк. У своєму листі пан Александер Кібюк дякує за те, що в "Нашому Житті" були спомини про його невіджалувану дружину. В її імени переслав 300.00 дол. на частинне покриття коштів купна нових друкарських машин для Союзу Українок і "Нашого Життя".

При тому, просить союзянок, щоб при нагоді перебування у Савт Бавнд Бруці відвідали могилу і помолилися за душу його покійної дружини.

Цією дорогою складаю щиру подяку **Управі і членкам 64-го Відділу СУА** за слова співчуття по втраті мого дорогого чоловіка **бл. п. д-ра Івана Крупського** та за пожертви на видання книжки в 100-ліття Хрищення України. В пам'ять мого чоловіка складаю 20.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя".

Наталія Крупська

ПРОГРАМА СВЯТОЧНОГО БЕНКЕТУ З НАГОДИ ЗОЛОТОГО ЮВІЛЕЮ 28-ГО ВІДДІЛУ СУА, ЯКИЙ ВІДБУДЕТЬСЯ 21-ГО ЛИСТОПАДА 1982 Р.

Відкриття: голова 28-го Відділу Омелія Цяпка

Ведуча бенкетом: імпрезова референтка Таїса Богданська

Привіт: Пелагія Кучкуда — одна з основниць 28-го Відділу

Привіт від Головної Управи СУА: Марія Томоруг — заступниця голови

Фортепіянове сольо: Дарія Гординська-Каранович

Діяльність 28-го Відділу: Ольга Муссаковська

Виступ акторок української сцени: Валя Клим, Іванна Кононів

Гімн Союзу Українок Америки

Молитва

Вечеря

Привіти

Закриття — молитва.

28-ий Відділ надіслав додаткові дані до ювілейних сторінок 28-го Відділу СУА, які були поміщені в попередньому числі "Нашого Життя"

Доповнення до списку членок 28-го Відділу, які виїхали:

Наталія Войновська

Марія Длябога

Дарія Горняткевич

Антонія Змий

Підпис під знімком на 19 ст.

Посвячення прапора 28-го Відділу. 1954 р. Зліва Катерина Кузьма, Марія Зелінська, Анна Сидорович, Володимира Бакун.

Дарія Каранович

*Валя Клим і
Іванна Кононів*

Світова Федерація Українських Жіночих Організацій

XXXIV РІК ВИДАННЯ

ЛИСТОПАД 1982

ЧИСЛО ДЕВ'ЯТЕ

IV. КОНГРЕС СФУЖО

IV. Конгрес СФУЖО висуває на перший план Декаду Української Родини. Ця Декада, найперш проголошена Українською Католицькою Церквою, а потім Світовою Федерацією Українських Жіночих Організацій разом із Світовим Конгресом Вільних Українців, щойно ставить свої перші кроки. Вона має пригладати українській громаді вагу української християнської родини і спричинитись до скріплення і росту її чеснот. Конгрес присвятив цій темі своє гасло і призначив на те в своїй програмі один панель.

Рівночасно проходить ще одна Декада. У 1975 році Об'єднані Нації проголосили Декаду Жіночого Поступу, яка триватиме до 1985 р. Українське жіноцтвом усіма своїми силами включилося в цю Декаду, присвячуючи їй багато труду і грошей. Вже на Світовій Жіночій Конференції в Мехіко у 1975 р. воно зазіналось із Плянном Дії, що був там ухвалений. У цьому пляні намічено роботу для жіноцтва індустриальних країн, а й завдання для країн розвитку. Ми не належимо ні до одних, ні до других. Живемо на ін-

дустриальному Заході й користуємось його свободою, хоч не зовсім однаковою для всіх. Але наш зір спрямований на допомогу жінці України, що заплутана в суперечності советської системи. Під тим кутом проходить наша участь у цій Декаді, що дозволяє нам говорити, не раз і підтримує нас.

Конгрес дає нам змогу зробити висновки за п'ять років. Тут цікаво прослідити, наскільки нам пощастило поінформувати вільний світ і дістати його підтримку в одній і другій Декаді. Звіти з праці не були виголошені, вони спочивали в течках. Але сам перебіг Конгресу і виступи його провідниць нам сказали багато.

І це буде нашою вказівкою на майбутнє. Працювати над здійсненням Декади Української Родини, якої праця щойно почалася. Спільно з українськими Церквами провадимо її й опрацюємо різні завдання. Також докінчувати Декаду Жіночого Поступу належить до наших головних завдань. Починаємо готуватись до кінцевого З'їзду, що намічений на 1985 рік.

ОБ'ЄДНАННЯ ЖІНОК ПРОСВІТИ

У далекій Аргентині існує жіноча організація, що незабаром святкуватиме своє 50-річчя. Це об'єднання Жінок "Просвіти", що постало в 1933 р. Спершу це була жіноча секція "Просвіти", яка гуртувала жінок членів "Просвіти" для їхніх окремих завдань. А тепер це вже організація, що є пов'язана з "Просвітою" та керується окремим правильником. Її завданням є — провадити акції серед чужинського світу в рамках Визвольного Фронту, і прямувати до збереження нашої субстанції розбудовою церковно-громадського життя.

Структура Об'єднання Жінок "Просвіти" є своєрідна. Вона складається з Централі та 9 відділів, що всі розміщені в обсязі Буенос Айресу, мільйонного міста. ОЖП має власний прапор і емблему, що її опрацював мистець Володимир Каплун. ОЖП має свою сторінку в тижневику "Українське Слово". Редакторкою його є теперішня голова Галина Шафовал. На сторінці провадиться мала хроніка "Що нового в ОЖП?", появляються

статті на організаційні теми, і звідомлення з відбух імпрез.

Головним організаційним зусиллям є тепер впровадження молодих членок до організації. Ця акція не проходить скоро, але успішно. Відділ у Беріссо складається виключно з членок із третього покоління. Там пересічний вік членки — 40 років.

Культ-освітня ділянка належить до головної дії ОЖН. Воно відбуває всі традиційні імпреди, як Просфору й Свячене, День Жінки-Героїні, День Матері, для яких Централю постачає програму. Але головна увага організації спрямована на народне мистецтво. І так членки ОЖП навчаються писання писанок у передсвятковий час. Проводяться також курси вишивок. Та найбільшим осягом є постійна виставка народнього мистецтва ім. Лесі Українки. Вона складається з трьох великих вітрин з власним освітленням. Це є приміщене в будинку "Просвіти". У тих вітринах є ціле багатство — вишиті сорочки, скатерки, різьба на дереві й писанки. Біля 100 виробів

виставлено кожного разу. Цією виставкою завідує окрема Управа. Перед Різдвам улаштує Різдвяне віконце, а перед Великоднем "Христос Воскрес!" Це єдина того роду виставка в Південній Америці.

Виховної роботи ОЖП не провадить. Але жваво підтримує Рідну Школу, де її провадить Т-во "Просвіта". До 1979 р. ОЖП постачало школам підручники й дитячу літературу. А тепер її допомога йде в напрямку прохарчування дітей.

Суспільна опіка ОЖП звернена на старих і хворих членів "Просвіти". Відділ у Вільде дбає про могили самотніх українців, що їх упорядковує перед святами.

Фінансово теж підтримуємо Малу Семанарію в Буенос Айресі. У 1981 р. дано поважний даток на помалювання Церкви св. Покрови у Буенос Айресі. Також підтримано пожертвами перебудову будинку "Просвіти".

ОЖП є членом Центральної Презентації, громадської надбудови в Аргентині.

ВЕЧІР Д-Р ЛІДІЇ САВОЙКИ

Дня 24 жовтня 1982 р. відбувся в Українському Інституті у Нью-Йорку особливий вечір. Його влаштував спеціальний комітет для відзначення заслуг суспільної працівниці, що присвятила цій справі 30 років свого життя.

Лідія Савойка прибула 14-літньою дівчиною до Америки разом із своєю сестрою Вірою. Вони були сиротами і їх спровадила Католицька Акція у своїй програмі опіки над сиротами. Закінчивши тут середню освіту молода Лідія скористалася з можливості працювати в рамках Католицької Акції на Влліс Айленді. Там знаходили своє пристановище тисячі імігрантів, що шукали доступу до країни. Отже Лідія пізнала різних утікачів — українців, поляків, філіппінців, чехів, словаків, єгиптян, італійців, сербів і хорватів. З усіма вона могла порозумітись, бо дуже легко вивчала чужі мови. Коли пристановище на Елліс Айленді закрили, Лідія стала працювати в бюро Католицької Акції у Нью-Йорку. Згодом з допоміжної сили вона стала шефом відділу, що завідує бюро з 12 осіб.

У міжчасі вона закінчила студії суспільної працівниці і дістала відповідне фахове знання. Тоді її дія поширилась. Як репрезентантка своєї установи вона заступає втікачів перед судом, стає в їх обороні, і виводує для них право на життя в Америці. Для неї однаково, чи вона допомагає визначному дисиденту з Советського Союзу чи вбогому втікачеві з Південної Америки. Кожна справа, якою вона опікується, стає її власною.

Тому у травні 1982 р. коледж із Нью-Рошел обдарував Лідію Савойку почесним докторатом права. А з того виникла думка про вшанування — вечір Лідії Савойки в Українському Інституті Америки. Його відкрив Назаркевич, заступник президента Інституту. Провадив його Давид Мареш, ко-

респондент. Він покликав до слова присутніх представників різних народів, що з них кожен розказував щось із життя і праці Лідії Савойки і закінчував признанням для неї. Говорили поляки, чехи, жиди, еспанці від імігрантів, промовляли конгресмени, директори, представники від американських установ. Пролунала також українська мова, коли відчитано телеграму Блаженнішого Кир Йосифа і привіт від Л. Бурачинської, голови СФУЖО.

Потім Лідія Савойка відповідала. Вона збрала коло себе з півтузена своїх співробітників з кожної нації і представляла їх. — Це не є мій день сьогодні, казала, а це нас усіх день. Бо коли б вони мені не допомогли, то я не могла була б усе це зробити, що мені приписують.

Так закінчився вечір Лідії Савойки у Нью-Йорку.

РОЗВАГИ КОНГРЕСУ

IV. Конгрес СФУЖО буде виповнений не тільки доповідями й нарадами. В його програмі передбачені виступи наших мистців і виставка.

У відкритті Конгресу, що відбудеться в четвер, 25 листопада, піаністка Лариса Крупа порадує нас своїм виступом. Окрім неї артистка Евеліна Белюц проспівєє кілька пісень при супроводі піаніста Леоніда Вербицького. Обидва гімни відспівєє співачка Марія Мурована.

У п'ятницю, 26 листопада відбудеться відкриття виставки. Вишиті герби і церковні гапти покаже майстер вишивки Мирослава Стахів, а мистецьку кераміку запрезентує мисткиня Слава Геруляк. Присутні матимуть змогу оглянути кілька картин Христі Зелінської.

У суботу, під час бенкету проспівєє кілька пісень співачка Марія Мурована. А в неділю, 28 листопада порадує нас під час полуденку артистка Катря Оранська-Петик.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

Останній час відійшли у засвіти дві українські лікарки. Вони вже не були молодими й закінчили свою освіту в Європі. Але працювали ще на батьківщині і промощували дорогу українській жінці в цьому званні. А поселившись в Америці, вони зуміли й тут працювати у лікарському фаху.

Дня 8 червня 1982 р. відійшла у вічність у Нью-Йорку д-р Галина Носковська-Гірняк, дружина бл.п. Володимира Гірняка. Не маємо докладних даних її життєпису. Свою освіту вона закінчила у Львові, де працювала в Народній Лічниці. Потім була примарем клініки у Кракові, лікувала біженців в Австрії і довгі роки працювала на відповідальних становищах у міському шпиталі в Нью-Йорку. Була активним членом Українського Лікарського Товариства та кількох американських професійних товариств. Була членом Українського Музею і пластункою сеньйором довір'я.

Її поховали 12-го червня 1982 р. на українському католицькому цвинтарі у Філядельфії, де вона спочила біля свого чоловіка Володимира.

Дня 25 травня 1982 р. відійшла у вічність по тяжкій недужі бл.п. д-р Ніна Шурина-Катеринюк. Походила з сім'ї Шуринів, що проживали на далекій Холмщині. Її батько Кирило Шурина був адвокатом у Замості і їх родина належала до нечисленної інтелігенції в цьому українному місті. Тут молода Ніна закінчила гімназію і пішла на студії до Грацу. Тимчасом вибухла 2-га світова війна, отже студії трохи протягнулись. Але з закінченням війни Ніна стала лікаркою. Тоді й одружилась із буковинцем Омеляном Катеринюком. Разом молоде подружжя виїхало з батьками на нове поселення до Америки. Вони осіли в Луїсвіл, Кентаки, де Ніна стала працювати, як лікарка. Більш, як 30 років її праці пройшло тут серед чужих людей. Її вміли оцінити численні пацієнти.

Дня 28-го травня її поховали на цвинтарі біля батька. Полишила в смутку чоловіка, матір Юлію Шурину і брата Олега.

ПАМ'ЯТНИК ІЗІДОРИ БОРИСОВОЇ

Скульптор Михайло Черешньовський зробив чудовий проект пам'ятника на могилі Ізидори Косач-Борисової. Пам'ятник має бути поставлений перед Провідною Неділею. Потрібні ще фонди. Членки СУА, які ще не склали своєї пожертви, висилайте до Централі СУА

ВІТАЙТЕ ТА СКЛАДАЙТЕ ПОБАЖАННЯ СВОЇМ РІДНИМ,
ДРУЗЬЯМ ТА ЗНАЙОМИМ НА СТОРІНКАХ "НАШОГО ЖИТТЯ"

OUR LIFE

Monthly, published by Ukrainian National Women's League of America

VOL. XXXIX

NOVEMBER 1982

EDITED BY A. H. Sawyckyj

Viewpoint

REFLECTIONS ON THE UKRAINIAN WOMEN'S CONFERENCE

by Anisa Handzia Sawyckyj

It has been said: "Greater than the tread of mighty armies is an idea whose time has come." This observation came to mind as six hundred women from all over the U.S. and Canada gathered on October 2 & 3, 1982 at Soyuzivka for the "Ukrainian Woman in Two Worlds" Conference.

We are women of America whose lives are both enriched and complicated by another dimension of existence: a strong identification with a Ukrainian heritage that preoccupies us much of the time. We came to the Conference to assess our needs, evaluate our strengths and weaknesses and make plans for the future.

The topics covered at the Conference ranged from intermarriage to political activism, from Ukrainian language to the problems of working women, and much more. In fact, the scope of this Conference went far beyond what had traditionally been considered women's issues; rather, the topics are of continuing concern to the entire Ukrainian community. Nevertheless, Ukrainian women as a group have special perspectives on these topics and it is upon these perspectives that the Conference focused. We welcome the men who attended the Conference and we applaud their support for women's activism.

The Conference utilized the best of both of our two worlds: it had a Ukrainian heart and an American framework. It is our Ukrainian connection that brought us together. It is our Ukrainian heart that enabled a small group of women on the Conference Organizing Committee to devote a year's time and energy to planning this event, from broad concept to smallest organization detail. It was also a Ukrainian heart which made numerous individuals outside the Committee reach out and help us in many of our tasks.

The American framework of the conference is the second crucial component. The format of the Conference was innovative. An important aspect of Conference planning in this past year was the use of target marketing techniques in our promotional campaign. We packaged the Conference image nicely, too, with a striking logo and a host of other printed pieces with quality and style, designed by the Committee's Art Director Marianna Chaikovsky. We took our task

seriously and applied professional standards to this project, with successful results.

The idea for a Conference which would address the needs of a new generation of Ukrainian women in America came from Ivanna Rozankowsky, President of UNWLA. In November 1981, an Organizing Committee, consisting of both members and non-members of UNWLA, was called together to plan the Conference. For many women on the Conference Organizing Committee, the hours were long, the deadlines continuous, but ultimately our year-long efforts paid off.

The success of the Conference is attributable to the infrastructure provided by the Organizing Committee, the preparation of panels by moderators and panelists, and active discussion by Conference participants at the panels they attended. An inspiring and informative talk by Dr. Martha Bohachevsky-Chomiak on the history of the Ukrainian women's movement enthralled Conference attendees, and gave women a sense of the value of their input into the Ukrainian nation and their communities. An exhibit of Ukrainian fine and folk arts, as well as a concert by women performing artists, appealed to the love of Ukrainians for music and the arts.

Obviously, a two-day event cannot resolve the complex problems of an individual or a community. The function of this Conference has been to raise an awareness of important issues and begin to devise solutions for them. But solutions require a long-term commitment. A number of specific suggestions for action were made at the Conference, which need further discussion and planning. Additional suggestions were made on Conference evaluation forms filled out by attendees at the conclusion of the weekend. These, too, require further analysis. We look forward to hearing from Conference attendees (as well as those who could not attend) on the ways in which they would like to continue the ideas and spirit of the Ukrainian Women's Conference.

Remember, it was the response by Ukrainian women all over the country to the Organizing Committee's questionnaire in February 1982 that enabled the Committee to plan a Conference that addressed Ukrainian women's needs. In the same way, it will be feedback from Conference attendees — whether in the

THINGS JUST AIN'T THE SAME ANYMORE

Everything is further away than it used to be.

It is twice as far to the corner and I notice that they've added a hill.

I've given up running for the bus. It leaves faster than it used to.

It seems they're making the stairs steeper than in the old days, too

And, have you noticed the small print They now use in the newspaper?

There is no sense in asking anyone to read aloud — everyone speaks in such low voices I can hardly hear them.

The material in clothes — so skimpy now — especially around the waist.

It's almost impossible to reach my shoelaces, and I can't figure out why.

Even people are changing. They are so much younger than they used to be when I was their age. On the other hand, people my own age are so much older than I am. I ran across an old classmate the other day and she had aged so badly, she didn't recognize me!!

I got to thinking about the poor thing while I was combing my hair this morning and in so doing, I glanced at my reflection — really now, they just don't make good mirrors anymore either.

"Do you get lonesome living all alone?"

"What do you mean all alone?"

I live with four guys —

I get up with Charlie Horse,

Have lunch with Arthur Ritus

Spend the day with Will Power

And go to bed with Ben Gay."

Author Unknown

Continuation Reflections

form of letters to the Committee, articles or letters to the Ukrainian press, or personal meetings — which will enable the coordination of specific actions in the future, whether on a national or local level.

The Ukrainian Women's Conference is more than an event. It's a state of mind, a creative approach to community problem-solving and individual growth, the excitement of potentials awaiting realization. Keep the Conference spirit alive! Let us hear from you.

Anisa Handzia Sawyckyj is Chairwoman of the Ukrainian Women's Conference Organizing Committee. This essay is based on her welcoming and closing remarks at the Conference, excerpts from the Conference souvenir program and on her miscellaneous post-Conference reflections.

"HOW AGING IS CHANGING"

from the Report for the National Council on the Aging Seminar and Lucheon, September 16, 1982, prepared by Barbara B. Smith, President of the Relief Society of the Church of Jesus Christ of LDS.

The National Council of Women's seminar on aging, which took place at the Waldorf Astoria Hotel on September 16, provided a stimulating discussion of the subject matter. The keynote address at the event, which was attended by over 500 persons, was presented by Carl Eisdorfer, Ph. D., M. D., President of Montefiore Medical Center. Respondents were the Honorable Janet Sainer, Commissioner New York City Dept. for the Aging, and Rose Dobrof, DSW Director of the Brookdale Center on Aging, Professor of the School of Social Work, Hunter College, City University of New York.

Dr. Eisdorfer set the tone for the seminar when he observed: "More and more we need to understand that the aging are competent, have ability, and in many cases have a desire to help, and have often been moved over to make room for someone else... The aging have been in our society longer than youth and have a more highly developed sense of responsibility and participation. They are a potential human resource and should not be viewed as needing charity."

Mrs. Sainer, a panelist respondent, identified some current issues of prime importance including: recognition of women in the Social Security program, the matter of universal pension coverage, and the transfer of pensions to a surviving spouse. She also invited consideration of the lack of supportive housing for the elderly. She concluded: "We must enhance society's image of the aging. We must also enhance the self-image of the aging."

The other panelist, Dr. Dobrof, mentioned that Americans are inclined to have a distorted view of aging because of the emphasis on its negative aspects, such as losses and declines in health and resources. Such emphasis is factually incorrect and breeds fear of aging in the population. It also widens the sense of difference and distance between the generations. "We must," she said, "attend to the special needs of the infirm and the ill but not at the price of equating age with sickness, dependency and decline."

The panelists all agreed on the importance of recognizing aging as a process, thereby encouraging more continued education throughout the lifetime. They also acknowledged the fact that the number of aging persons is continuing to increase. Within 7 years, one in 7 persons will be over 65, making it imperative for the population as a whole to be more conversant with the changes which aging brings.

They urged the group to provide opportunities for the aging to continue to contribute to the ongoing work of the mainstream of the American population.

Reinforcing this positive look at the changes among the aging was a 20 minute videotape prepared especially for the occasion. The script directed the attention of the seminar to successful efforts made across the nation to care for the needs and desires of the aging

THE CASE OF YURIY SHUKHEVYCH ON THE FLOOR OF THE UNITED STATES CONGRESS

THURSDAY, JULY 30, 1981

House of Representatives,
Committee on Foreign Affairs,
Subcommittee on Human Rights and
International Organizations,

Washington, D.C.

The subcommittee met in open markup session at 11:05 a.m., in room 2172, Rayburn House Office Building, Hon. Don Bonker (chairman of the Subcommittee) presiding.

Mr. Bonker. The subcommittee will take up very briefly some business in the nature of three sense-of-Congress resolutions about individual human rights cases, two in the Ukraine and one in the Soviet Union.

[The resolutions follow:]

[H. Con. Res. 111, 97th Congress, 1st session]

Concurrent resolution expressing the sense of the Congress that the Government of the Soviet Union should cease its imprisonment of Yuriy Shukhevych and permit him and his family to emigrate from the Soviet Union

Whereas Yuriy Shukhevych is currently serving his 28th year of imprisonment, having been free from Soviet jails for an aggregate of only 4 years since 1948, the date of his original arrest by the Government of the Soviet Union;

Whereas the sole basis for the imprisonment of Yuriy Shukhevych is his refusal to denounce the ideals of Ukrainian nationalism and the activities of his late father, Roman Shukhevych, a Ukrainian freedom fighter;

Whereas such imprisonment violates the commitments to freedom of thought, conscience, expression, religion, and emigration made by the Soviet Union through its adoption of, or participation as a signatory to, the Universal Declaration of Human Rights, the International Covenant on Civil and Political Rights Final Act of the Conference on Security and Cooperation in Europe, and the Constitution of the Union of Soviet Socialist Republics;

Whereas Yuriy Shukhevych suffers from various severe medical ailments, including chronic ulcer, heart, vision, and dental problems, but has not received necessary medical attention while in prison; and

Whereas Yuriy Shukhevych has renounced his Soviet

Citizenship and has joined the Ukrainian Public Group to Promote the Implementation of the Helsinki Accords: Now, therefore, be it

Resolved by the House of Representatives (the Senate concurring), That it is the sense of the Congress that—

(1) the Government of the Soviet Union should comply with its commitments under the Universal Declaration of Human Rights, the International Covenant on Civil and Political Rights, the Final Act of the Conference on Security and Cooperation in Europe, and the Constitution of the Union of Soviet Socialist Republics, by providing proper medical care to Yuriy Shukhevych, by releasing Yuriy Shukhevych from prison, and by permitting Yuriy Shukhevych and his family to emigrate from the Soviet Union to a country of their choice;

(2) the President of the United States should express to the Government of the Soviet Union the strong and continuing opposition of the United States to the imprisonment and maltreatment of Yuriy Shukhevych; and

(3) the President of the United States should reiterate to the Government of the Soviet Union that the United States, in evaluating its relations with other nations, will consider the extent to which such other nations honor their commitments under international law, particularly any such commitments concerning human rights.

Sec. 2. The Clerk of the House of Representatives shall transmit copies of this resolution to the Ambassador of the Soviet Union to the United States and to the Chairman of the Presidium of the Supreme Soviet.

BRANCH 116 HOLDS LUNCHEON AND TOUR

The UNWLA Branch 116 of Erie, Pennsylvania met July 30, 1982 for lunch at the Eagle Hotel in Waterford. After lunch, a tour of the hotel was conducted, showing how the building is being restored.

This hotel was visited by George Washington in 1753. Dr. Renata Werner, a member of UNWLA, is on the faculty of Edinboro College, and has done some archeological excavations with her class in this area. Artifacts found during the excavations are on display at the Hotel.

Nadia Hamilton

Continuation on How Aging is Changing

population. Thirteen states submitted projects which were incorporated into the presentation.

At the luncheon following the seminar, Ethlyn Christensen, 81, of Denver, Colorado, was selected as the 1982 *Woman of Conscience*, by the National Council of Women. Of the 50 states, 44 responded with nominations for this prestigious honor.

Miss Christensen graduated from the University of Wyoming with a masters degree in political economy. She spent most of her career with the YWCA; after retirement, she devoted her full energies to the concerns of the welfare of the elderly. Her political skills and her great devotion have been extremely successful on behalf of the aging population in Colorado.

A highlight of the luncheon event, which was attended by more than 800 people, was the presentation of special awards to 7 Timeless Stars for the enriching, magical moments which have been their special gift to society. Women honored were Agnes DeMille, Claudia McNeil, Gloria Swanson, Joan Fontaine, Sylvia Sidney, Clair Trevor and Arlene Francis.

The September 16, 1982 seminar and luncheon, which was a salute to the United Nations World Conference on Aging, provided the largest attendance in the history of the event. "The seminar and luncheon were extremely successful in helping all who participated develop a keener sense of awareness of and responsibility for the aging. It should encourage us all to look for the things we can do to help them have the opportunities they desire and have earned" Mrs. Smith said.

HEALTH & WELL-BEING

By Dr. Maria Motyl

MS: THE CANINE CONNECTION

Multiple sclerosis is a disease that attacks mainly white affluent people between the ages of 20 and 40, affecting more women than men. It occurs primarily in colder climates in specific band patterns around the globe. Northern U.S. is considered a high-risk area with about 50 to 70 cases per 100,000 people.

In the disease process of MS, the myelin (fatty) sheath of certain nerves is progressively destroyed, leading to neurologic complications. The disease follows an unpredictable course in that many patients suffer few relapses while in others, the course of the disease is swift and unrelenting.

It has long been postulated that an infectious agent is responsible for MS. People who move from a high-risk area to a low-risk area acquire the low risk of their new location and vice versa. However, if the move occurs after the age of 15, the person keeps the risk level of the previous area of residence. Furthermore, patients with MS have a high level of antibody to measles virus and several other viruses. Recently, doctors have come upon another intriguing possibility, involving canine distemper virus that affects dogs.

Doctors studied 39 families in New Jersey where more than one family member had MS. When compared to a control group of healthy people who had been childhood friends of the MS victims it was found that those with the MS were more likely to have had small indoor dogs in the five years prior to the diagnosis of MS.

An even more interesting epidemiologic study has been made in the Shetland and Orkney Islands off Scotland, which have a higher rate of MS than anywhere else in the world. In contrast, the nearby Faroe Islands have had no MS cases, except for 24 after World War II. The climate, diet and population of all of these islands are the same.

In studying the cases further, however, it was found that dogs are very common in the Shetlands and Orkneys, and

canine distemper epidemics are frequent. The Faroe Islands, on the other hand, have a strict ban on importing dogs, which kept the native dog population free of infection. During the war, British officers brought dogs to the Faroes, which touched off an epidemic of canine distemper. Several years later, 24 cases of MS appeared in the Faroes.

These findings, while preliminary and as yet inconclusive, shed an interesting light on MS. One plan that doctors have is to vaccinate dogs against distemper in an area where MS is common. If the theory is correct, MS should then begin to disappear in that area in five to ten years.

'AIDS' EPIDEMIC STUDIED

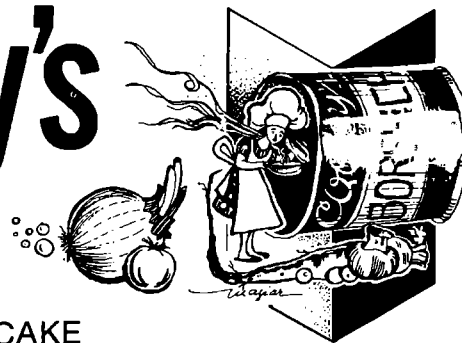
In the last 18 months the Centers for Disease Control (CDC) in Atlanta have been compiling statistics on a deadly new illness that has primarily affected homosexual men. The acquired immunodeficiency syndrome, or AIDS, as the disease is now called, produces a suppression of the body's natural defenses that is so profound that the stage is set for the development of a rare cancer known as Kaposi's sarcoma, a rare parasitic pneumonia, and a myriad of other infections in the AIDS victim.

Since the time that the CDC began studying this disease, AIDS has struck 547 people in the U.S., with a mortality rate of about 40 percent. So far the number of deaths from AIDS is more than the number from toxic shock syndrome and Legionnaire's disease combined.

What alarms doctors about AIDS is that the incidence is rising (two to three cases per day), and that the epidemic seems to have spread to some other segments of the U.S. population. At this point 75 percent of the AIDS victims are homosexual men, 25 percent are intravenous drug abusers, 6 percent are Haitian immigrants and less than 1 percent are hemophiliacs. The percentages total more than 100 percent because some groups overlap. Of the victims of AIDS, only a very small percentage are women. Women victims of AIDS are either drug abusers or Haitians.

Researchers believe that AIDS is probably caused by a thus-far unidentified infectious agent. To this end the CDC is culturing tissue specimens from AIDS victims and have injected them into a variety of animals. So far, the attempts have not been successful. It should, however, be remembered that a similar medical mystery surrounded the Legionnaire's disease outbreak, yet with perseverance and some good luck that microorganism was identified.

COOKY'S CORNER

TRADITIONAL HONEY CAKE

6 eggs (separate)
1 cup sugar
1 cup honey (heat till melted)
1 cup vegetable oil
1 cup strong coffee (melt 2 teaspoons instant coffee in 1 cup hot water, cool)
3½ cups flour
4 teaspoons baking powder
1 teaspoon baking soda
rind of one orange
1 teaspoon of cinamon
1 teaspoon cloves
½ cup walnuts

Beat egg yolks with sugar until light yellow; add in following order: oil, honey, coffee and flour in thirds ending with flour. (Flour should be mixed with baking powder, soda and spices.) Beat egg whites until stiff and fold into batter, stirring well. Add chopped walnuts.

Grease two loaf pans; line with greased wax paper and divide batter proportionately. Bake in preheated (35) oven for 45-55 minutes.

CHRYSTYNA NAWROCKYJ

ПОТРЕБИ ЦИНКУ В ПОЖИВІ

Від коли іранці й єгиптяни в 60-их роках цього століття відкрили, що брак цинку в організмі є причиною карликуватости у дітей, численні науковці в багатьох країнах жваво взялися до інтенсивних дослідів над наслідками недобору цинку в харчуванні.

Виявилось, що цинк є необхідним для людського здоров'я. Брак цинку задержує нормальний ріст і є причиною карликуватости і гіпогеніталізму (недостатнього розвитку сексуальних органів) у дітей. Додаток цинку до дієти прискішує ріст, сприяє прибуванню ваги і нормальному сексуальному дозріванню. Цинк є необхідним для синтезу людської білковини (протеїн) і ензимів для росту і розвитку організму.

Другим наслідком недостачі цинку є послаблення відпорности на інфекційні хвороби, викликані бактеріями або вірусами, особливо у старших віком людей і зменшенням оборонних (імуно) реакцій, нпр. в ревматоїднім артриті.

Цинк є корисним в лікуванні "нічної" ("курячої") сліпоти в алькоголіків хворих на печінку (cirrhosis), в гоєнні ран, пораненні шкіри, у виразках на ногах (ulcers), а навіть прищоватости (acne) у молодих

людей. Брак цинку в дієті спричинює інколи сухість шкіри і випадання волосся, а навіть має вплив на нервову систему, що проявляється у таких об'явах як депресія, роздратування (irritability).

При нормальній, достатній відживі потреба додаткового цинку є сумнівною. Цинк знаходиться у воловому м'ясі, в меншій мірі в курячому, особливо в печінці. Устриці мають в собі 10 разів більше цинку ніж волове м'ясо. В менших кількостях знаходиться цинк в житніх і пшеничних виробах, в молоці і в городині такій як горох, морква, картопля тощо.

Додаткового цинку в пілюлях потрібно пацієнтам з недомаганнями підшлункової залози (pancreas) і печінки, а теж хворим після операції шлунка, алькоголікам, пацієнтам з нирковими хворобами, жінкам, які приймають пілюлі проти вагітності й вагітним. Потрібний цинк теж старшим віком людям, які нерационально відживляються, особливо вдівцям.

Деякі фармацевтичні фірми (Roche, Ayers і інші) виробляють т. зв. "вітаміни" із знаменито збалансованими дозами всіх потрібних складників з цинком (15 mg.) і вітаміною "Ц" (Vit. C) включно. Одна таблетка денно, або щодругий день, прийнята з їдою, задовольняє вповні потреби нормальної людини.

Д-р Р. М.

НАШІ КВІТИ У ВАЗОНКАХ У ХАТІ

Надворі вдень і вночі стає чимраз холодніше. В північних частинах країни вже тут і там падав сніг.

Надіюся, що вже всі квіти у вазонках внесені знадвору в хату та добре помиті. Тепер треба лише переглядати рослини під листками чи там де не заховалися шкідливі комашки, що їх слід винищити.

Походження квітів, які ми плакаємо у вазонках, є переважно з південних тропічних країн. Вліті, коли виносимо їх на двір в холодок чи на сонце, це для квітів найбільш сприятливе оточення. Повно світла, вологости, сонця і повітря. В таких обставинах квіти гарно розростаються.

Восени, коли приносимо їх у хату, все це змінюється. Тут є менше світла і звичайно лиш з одного боку. Час відпочинку коротший, бо вечорами в мешканнях світяться лампи. Вогкості також значно менше. Світло — це життя рослин і тому є дуже важливе, де в хаті примістимо квіти.

Також, коли купуємо вазонкові рослини у квітярнях, варто подумати, які вікна маємо зі сходу, заходу, півдня чи півночі, де думаємо рослину примістити, і відповідно до того їх купувати.

Подаю лиш кілька рослин, що досить добре толерують світло східних і північних вікон. (На жаль, назви рослин буду подавати ботанічні і англійські.)

Aglavnema treubii або *Chinese evergreen*. Це рослина з подовгастими (як меч) листками. Як має замало світла, листки залишаються зелені. Коли більше світла, на листках являються білі і блідо-жовті смуги. Це

дуже декоративна рослина. До вазонка для цієї рослини уживається звичайної комерційно приправленої землі. Землю треба старатися втримати вогкою, не мокрою. Виростає *Chinese evergreen* 8-10 цалів.

Aloe variegata або *partidge brest*. Це рід кактусу з грубими широкими, як трикутник, листками. Листки мають по собі білі смуги. До вазонка надається звичайна земля і не треба багато підливати. Цвіте помаранчевого кольору квітом і виростає до 9 цалів висоти.

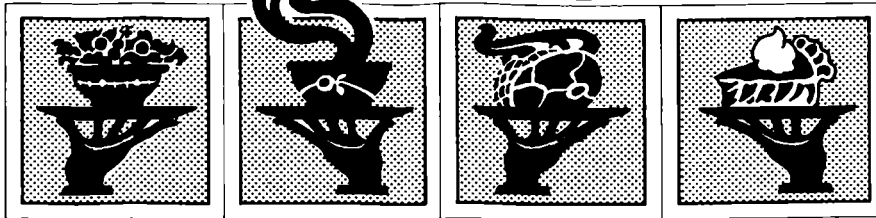
Dizygotheca elegantissima або *Arabia*, це кущ, що виростає до 5 стіп висоти. На вигляд дуже ніжний і декоративний. Мені своєю ніжністю нагадує мімозу. Листя — наче тоненькі темно зелені пасочки. До вазонка давати звичайної землі та підливати не часто, але коли підливати то налляти досить води і тоді заждати до другого підливання, як земля у вазонку при дотику пальця, видається суха.

Schlumbergara Bridgesii або звичайний *Christmas cactus*. Хоч це рід кактусу, але земля до вазонка надається, як і до інших, звичайна, без особливих приправ. Щоб спонукати цей кактус цвісти, треба восени перетримати його в слабо освітленім місці і не підливати з 4 тижні. Найкраще це зробити в місяці жовтні. Опісля повернути рослину до ясного світла і підливати нормально. Цей кактус також любить температуру вночі холодну приблизно 40-50 ступенів. Цвіте в рожевих червоних і помаранчевих кольорах.

Про інші рослини в наступному числі журналу.

Нат.

наше харчування

ХРИСТЯ НАВРОЦЬКА

СТУДЖЕНА РИБА НА СВЯТ-ВЕЧІР

- 1 6-7 фунтовий короп
- 4 середньої величини цибулі
- 1 стеблина селери
- 1 велика морква
- 1 лавровий листок
- 10 зерен перцю
- 1 сушений гриб
- 1 ложка оцту
- 2 ложки соли

В крамниці чистять рибу. Треба попросити, щоб залишили голову і хвіст. Риба повинна бути порізана на куски 1 — 1½ інчі завширшки.

Добре вимити рибу. Голову і хвіст з усіма додатками вкласти до великої неглибокої посуду залити до ¾ висоти зимною водою, і як закипить, варити на дуже легкому вогні (має моргати) одну годину.

Витягнути голову, хвіст і городину і залишити розсіп, щоб закипів. Тоді вкладати куски риби, скільки вміститься, і варити від часу, коли закипить на дуже легкому вогні 20 хвилин.

Витягнути діркованою, великою ложкою куски риби на полумисок і як тільки трошки простигне стягнути шкуру, витягнути ості і укладати в посудині (найкраще у формі риби, яку можна купити у кожній департаментній крамниці) половинами кусків.

Як уся риба зварена і складена, процідити риб'ячий розсіп, додати до смаку соли чи перцю, також розпуше-

ну в ¼ горнятку води 1 конверту желатину (без смаку) і залити куски риби, щоб були покриті розсолем і поставити до ледівки на 12 годин.

подавати прикрашену кусками цитрини. Повинно бути приблизно 12 кусків.

МЕДІВНИК

- 6 яєць
- по одному горнятку: цукру, меду /рідкого/, оливи, міцної кави /2 ложечки інстант кави на 1 горнятку води/
- 3½ горнятка муки
- 4 ложечки порошку до печення
- 1 ложечка соди до печення
- шкурка з однієї помаранчі /втерта/
- 1 ложечка тертого цимамону
- 1 ложечка тертих гвоздиків
- ½ горнятка краєних оріхів

Терти жовтки з цукром, додавати у такій черзі: оливу, мед, муку, яку змішати з порошком і содою і коріння на переміну з кавою, закінчивши мукою. Чергування є дуже важливим. Вбити піну з білків і легко вимішати з тістом. Додати оріхи. Пекти в огрітій до 350° печі. 45 — 55 минут.

ПОРАДИ НАТАЛКИ

Після брудної праці біля хати або в городі, коли забуваємо одягнути рукавиці, шкіра на руках робиться суха і брудна. Мусимо уживати різних мил, щоб руки відмити. Часто після такого миття руки залишаються шорсткі і червоні. Спробуйте насипати на долоню трохи (1/2 ложки) цукру, на це налляти досить мінеральної оливи або Baby oil. Тим добре натерти руки, зачекати кілька хвилин, тоді помити. Руки стануть наче шовкові.

Нат.

ВІДГУКИ:

Тепер є поворот до всього дуже натурального: харчування, лікування, косметика і інше. Ось одна порада:

У молодих людей, часом навіть у старших в наслідок товстої шкіри на лиці, витворюються вуграки (blackheads). Витискаючи їх, особливо на носі, залишаємо широкі відчинені пори і дірки. Треба знайти зелене, ще не доспіле яблуко. Потерти його на дрібній тертці та прикладати це на місце витиснених вуграків. Це звужує пори і туди не нагромаджується бруд і товщ.

* * *

З віком на шкірі витворюються різні бородавки. Це і не потрібне і не гарне. Щоб цього позбутися спробуйте їх кілька разів посмарувати звичайною білою крейдою (chalk). Або на дрібній тертці втерти сиру

картоплю, коли картоплю третється з неї розприскується крохмаль і осідає на стінах посудини. За кілька хвилин цей крохмаль висохне і заміниться на білу вогуку мучку. Цей крохмаль добре прикладати на бородавки.

подала Ірена Комар

ЛИСТУВАННЯ

Слава Ісусу Христу!

До Високоповажаної Пані Редакторки "Нашого Життя" в Нью-Йорку:

Прийміть від нас стареньких привіт і одночасно подяку за Ваш труд. "Наше Життя", яке дає нам читати наша донька Дарія Сірко, читаємо з великим вдовolenням. Воно, редаговане прекрасно. Зміст його народний і християнський. В тому його вартість і сила.

Союз Українок Америки працює корисно для рідного народу. Він дальше збирає незорганізоване жіноцтво біля себе. Честь йому!

Є надія, що наше патріотичне жіноцтво при допомозі чоловіків-патріотів врятує у вільному світі наш український нарід, розбитий власним братом.

Хоч я вже маю 92 роки, а моя дружина 82 р., ми радіємо успіхами жіноцтва.

З тієї нагоди висилаємо від себе 20 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя",

о. Степан і Марія Клепарчуки

ХРОНІКА ОКРУГ

ОКРУГА ПІВДЕННИЙ НЬЮ-ЙОРК

(Хроніка за 1981 р.)

Округа нараховує п'ять Відділів: **9-ий у Бінгемтоні, 34-ий у Когові, 57-ий у Ютиці, 99-ий у Вотервліті й 114-ий у Трой.** В звіттовому році осідок Округи був у Вотервліті, головою була Тетяна Дурбак, заступницею Анна Кошикар із Ютики. Співпраця між трьома Відділами олбанської околиці проходила добре. Два більше віддалені Відділи 9-ий і 57-ий по змозі втримували контакт із іншими.

Округу заступали на XIX конвенції: **34-ий Відділ** (Ярослава Ракоча, голова, Оксана Цюпка, делегатка), **57-ий Відділ** (А. Кошикар, голова, Ірина Запаранюк, делегатка), **99-ий Відділ** (Теодозія Кушнір, голова, Галя Кошикар і Дарія Сп'як, делегатки, Т. Дурбак, голова Окружної Управи). Т. Дурбак брала участь у панелі пресової референтури.

ОРГАНІЗАЦІЙНА РЕФЕРЕНТУРА

У звіттовому часі кожний із Відділів придбав нових членок: 9-ий одну, 34-ий дві, 57-ий три, 99-ий шість, 114-ий дві. За цей час дев'ять членок вибуло. До кінця грудня Округа нараховувала 136 членок.

КУЛЬТУРНО-ОСВІТНЯ РЕФЕРЕНТУРА

На сходинах Відділів або на святах, що їх Відділи влаштовували виголошено такі реферати:

9-ий Відділ — Галя Шембель про українських дисиденток;

34-ий Відділ — Уляна Омеціньська про українських героїнь;

57-ий Відділ — Ксеня Антипів про українських героїнь; також прочитано реферат про дисидентів в Україні, зокрема про Миколу Руденка. Виголошено реферат на тему публікування антиукраїнських статей в американській пресі;

99-ий Відділ — д-р А. Якубович виголосив доповідь "Пістряк легенів"; культурно-освітня референтка Люба Мунтер відчитала доповіді: "Творчість Лесі Українки", "День Матері", "Різдвяні звичаї й їхнє значення", "Жінки-героїні й політичні в'язні", "Творчість Івонни Савицької", "Українська вишивка".

9-ий Відділ улаштував курси вишивання і показ роблення прикрас на ялинку, а членки 99-го Відділу провадили курс писання писанок.

99-ий Відділ має хор і драматичний гурток. Ці дві групи виступали на Андріївськiм вечорі **57-го Відділу** і брали участь у різних місцевих імпрезах. На "Дневі Союзянки" **34-ий Відділ** висвітлив прозирки українського обрядового печива; пояснення читала Зеновія Білас.

Марія Зобнів, голова **9-го Відділу** вела українську радіо-програму.

МУЗЕЙНО-МИСТЕЦЬКА РЕФЕРЕНТУРА

Усі Відділи є членами Українського Музею. У звіттовому часі **99-ий Відділ** придбав ще одного члена для УМ. **57-ий Відділ** розпочав реєстрацію зразків народного мистецтва,

а **114-ий Відділ** почав збірку знімків українського поселення у США, **99-ий Відділ** передав 15 вишивок до крамнички УМ.

Чотири Відділи влаштовували виставки народного мистецтва:

9-ий Відділ — різдвяна виставка у Вестал Паблік Лайбрері і "Українська ялинка" у Robertson Center for the Performing Arts.

34-ий Відділ — виставка народного мистецтва на Міжнароднім Фестивалі в Empire State Plaza в Олбані.

57-ий Відділ — постійна виставка у Children's Museum і виставка на Міжнароднім Фестивалі в міській аудиторії;

99-ий Відділ — виставка ікон на передвеликоднім базарі.

ВИХОВНА РЕФЕРЕНТУРА

Два Відділи — **9-ий і 99-ий** ведуть світлички. Учителькою в Бінгемтоні є Христя Чебеняк, у Вотервліті світличку провадили Люба Кушнір і Діана Песинела. Учасники вотервлітської світлички виступали на Шевченківській академії, на святі Миколая і на показі вишиваної дитячої ноші, що його влаштував **99-ий Відділ**.

Хоч другі Відділи не провадять світличок, їхні членки теж займаються виховною працею: учать у місцевих школах українознавства і вчать релігії в парафіях.

РЕФЕРЕНТУРА СУСПІЛЬНОЇ ОПІКИ

Усі Відділи опікуються хворими та немічними членками. **57-ий Відділ** допомагає "Бабусі", перевів збірку для потребуючих українців у Польщі і співпрацює з місцевим бюро суспільної опіки, щоб помагати потребуючим українцям. **99-ий Відділ** придбав спонзора на стипендії для студентів у Бразилії, зібрав поважну суму на поміч українським студентам в Польщі і Бразилії і перевів збірку на розбудову Українського Культурного Центру в Бразилії.

ПРЕСОВА РЕФЕРЕНТУРА

Хоч тільки один Відділ (**99-ий**) має пресову референтку, статті про працю усіх Відділів появляються в українській і в американській пресі.

57-ий Відділ передплачує "Наше Життя" для "Бабусі".

РЕФЕРЕНТУРА ЗВ'ЯЗКІВ

Відділи влаштовують виставки й беруть участь у міжнародніх фестивалях. **57-ий Відділ** є членом Central New York Community Arts Council. **99-ий Відділ** підготував двомовну великодню радіо-передачу, а **34-ий Відділ** різдвяну. Оба Відділи посилали листи до конгресменів, в яких порушували справи оборони українських політичних в'язнів. На своїм передвеликоднім базарі **99-ий Відділ** збирав підписи в обороні політв'язнів і заохочував присутніх писати короткі привіти, які Відділ вислав до трьох політв'язнів. Членки цього Відділу брали участь у "ток-шоус", на яких порушувано різну українську тематику. Щоб розрекламувати базар, членка Д. Сп'як виступала на телевізійній програмі з розповіддю про українські великодні звичаї. Референтка зовнішніх зв'язків виступала перед двома американськими групами з доповідями про українську культуру.

ІМПРЕЗОВА РЕФЕРЕНТУРА

При участі 34-го, 99-го і 114-го Відділів Округа відзначила "День Союзянки" в українській залі в Вотервліті. Відділ Коговзу висвітлив прозорки обрядового печива; всі три Відділи приготували виставки з історії свого існування.

У січні 99-ий і 34-ий Відділи осібно приготували для громад своєї околиці "Ялинки", на яких вгощали присутніх традиційною Святою вечерою. Програмами займалися культурно-освітні референтки: П. Мунтер із 99-го Відділу і У. Омецінська з 34-го Відділу. У лютім більшість Відділів відзначила свято українських жінок-героїнь. Окрім виголошених рефератів З. Білас відчитала деклямацію на сходинах 34-го Відділу, а на академії 57-го Відділу деклямували Володимира Смик і Христа Карп'як та виступали бандуристски сестри Гурські з Сиракуз. Цього самого місяця 99-ий Відділ улаштував "оселедець — запусти".

У травні 34-ий Відділ відзначив "День Матері", на яким З. Білас прочитала статтю про маму, а У. Омецінська виголосила деклямацію. 57-ий Відділ у травні запросив до Ютики І. Савицьку і Христа Карпевич на виступ п. н. "Лемківський вечір". І. Савицька повторила цю програму в Вотервліті заходом 99-го Відділу. У червні 114-ий Відділ приготував бенкет із програмою й забаву з нагоди "Дня Батька".

З початком осені 99-ий Відділ улаштував показ історичної народньої ноші, який попередила виставка дитячого вишиваного вбрання. У першій частині програми взяли участь діти зі світлички 99-го Відділу і деякі з учнів місцевої школи українознавства. Історичну ношу моделювали

ВІДДІЛИ ПОЗА ОКРУГАМИ

107-ИЙ ВІДДІЛ СУА ІМ. ЛЕСІ УКРАЇНКИ САН ХОЗЕ, КАЛІФОРНІЯ.

Загальні збори Відділу відбулися 1-го травня, 1982 р., на яких вибрано Галину Маренин на голову.

В звіттовому році відбуто 4 ширших сходин. На одних із них д-р Я. Сидорак дав відповідь про штучне віддихання (С.П.Р.)

В грудні, Відділ улаштував традиційну Свят-Вечеру для родин союзянок, а св. Миколай обдарив дітей українськими книжочками.

Для місцевої бібліотеки, Відділ подарував книжку про українське кулінарство.

Закуплено фільм "Писанка", з якого будуть користати не тільки Союзянки, але й другі місцеві організації.

Для української студентки в Бразилії вислано \$ 300.

Союзянки вчать в українській школі, провадять Пласт і співпрацюють з місцевими церквами, та допомагають матеріально українським дисидентам.

пресова реф.
Ярослава Оренчук

Проситьсся всіх дописувачів "Нашого Життя" посилати до редакції тільки оригінали дописів чи статей. Згідно з журналістичною практикою не подається копій статей, що були поміщені, чи переслані до інших газет чи журналів. Для кожної газети, чи журналу треба писати окрему вістку або статтю. Будемо вдячні, коли пресові референтки чи дописувачі будуть придержуватися тієї засади.

членки Відділу. У листопаді 99-ий Відділ улаштував "Вечір пісні й гумору", а в грудні 57-ий Відділ запросив драматичний гурток і хор 99-го Відділу на виступ — "Андріївський вечір". При кінці грудня відбувся чайний вечір для членок 99-го Відділу і їхніх родин.

Під час звіттового часу, 99-ий Відділ зорганізував дві прогулянки автобусом: одну на "Український День" до Нью Джерзі, другу до Бостону.

ГОСПОДАРСЬКА РЕФЕРЕНТУРА

9-ий Відділ приготував показ печива на різдвяну виставку. Три Відділи — 9-ий, 57-ий і 99-ий улаштували базари. 34-ий і 99-ий Відділи продавали печиво на міжнароднім фестивалі; 9-ий Відділ урядив чотири випродажі печива. Відділи олбанської околиці — 34-ий, 99-ий і 114-ий помагали приготувати перекуску для членів стейтової легіслатури й гостей після виступу для відзначення роковин 22-го Січня. Ці три Відділи теж продавали печиво й харчі на місцевім "Українським днєві". Відділи в місцевостях, де влаштовувано Округні З'їзди чи Конференції, дбали про цілоденне харчування учасниць.

ФІНАНСОВА РЕФЕРЕНТУРА

Усі Відділи сповняють свої фінансові зобов'язання супроти Централі й Округи. За своєю спроможністю підтримують почини Головної Управи.

Тетяна Дурбак

З НАГОДИ

З великої нагоди 50-го Ювілею 36-го Відділу, піонер Олена Кріль дарує 20.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя". Членки Відділу з пошаною ставляться до дорогої Членки, яка в любові до рідного народу трудилася, щоб прийти з поміччю тим, які дуже терпіли в тяжкі часи. Щоб Боже Проведіння берегло її в своїй опіці,

Членки 36-го Відділу

Зворот коштів подорожі на З'їзд Головної Управи в сумі 15.00 дол. складає на Пресовий Фонд "Нашого Життя"

Марія Томоруг

Членки 119-го Відділу СУА в Йонкерсі щиро вітають свою почесну членку Наталію Лівичьку-Холодну і її чоловіка мистця Петра Холодного з 80-літтям.

З цієї нагоди складаємо 25.00 дол. на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя",

Управа і членки 119-го Відділу СУА

З нагоди 35-літнього Ювілею 58-го Відділу СУА в Дітроїті, управа і членки 76-го Відділу СУА бажають багато успіхів у їхній праці для добра української громади.

З тої нагоди пересилаємо даток 10.00 дол. на Пресовий фонд "Нашого Життя"

72-ИЙ ВІДДІЛ СУА В НЬЮ-ЙОРКУ ВЛАШТОВУЄ МУЗИЧНЕ МАТІНЕ

молодих талантів дня 14-го листопада 1982 р. в Українським Інституті Америки
В програмі виступить:

Ігор Пономаренко — скрипка
Орест Гарасимчук — фортепян
Одарка Полянська — арфа

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

Управа 64-го Відділу СУА ділиться сумною вісткою, що дня 29 вересня 1982 р. відійшла у вічність в наслідок трагічного випадку наша дорога членка бл.п. **Ірена /Ніна/ Пясецька**.

Покійна була членкою Відділу від початків його заснування, входила кілька разів у склад Управи і Контрольної Комісії.

Протягом кількох років добровільно помагала в упорядкованні архіву "Нашого Життя".

Покійна була приємної і товариської вдачі. Членки численно взяли участь у Панахиді і похоронах. З великим зворушенням прощали Покійну Уляна Любович і Христя Навроцька, як голова Відділу.

Вічна їй Пам'ять!

Ділимося сумною вісткою, що 4-го вересня 1982 р. відійшла від нас **Тетяна Душенко**, проживши 66 літ. Покійна залишила в смутку мужа Степана, дочку Ліду, сина Михайла (з їхніми родинами) та нас — членок 49-го Відділу СУА, до якого належала довгі роки. Словняла обов'язки секретарки, укладала і приготувляла летючки на наші імпрези, малювала афіші, дописувала до преси.

Тетяна Душенко народилася в Грацу, Австрія 5-го лютого 1916 р. Її батьками були — д-р Дмитро і Меланія з Томовичів Княгиницькі. Батько був юристом, мати теж здобула вищу освіту.

Після першої світової війни батько Тетяни відкрив адвокатську канцелярію в містечку Заставна на Буковині. Туди переїхала згодом і родина. Там здобула вона початкову освіту. Тетяна Княгиницька вчилася в зруmunізованій школі. В першому році навчання українська мова подавалася ще як предмет, але згодом і цей привілей був відібраний. Українську мову Тетяна засвоїла собі від батьків, а коли піросла, то й дорогою самоосвіти.

Гімназію (румунську) Тетяна відвувала у Чернівцях. Закінчила її в 1933 р. Згідно з румунською шкільною системою одержала ступінь бакалавра.

Вищу освіту здобула в Букарешті. Студювала право і малярство. Право закінчила в 1937 р. одержавши ступінь магістра, студії малярства в 1938 р. Під час університетських студій була членом українського студентського това-

риства "Буковина". Жила близько з родиною Русових (Юрій і Наталія). Часто бувала в їх домі на літературних чи на товариських вечорах. Від Русових багато скористала як в літературному, так і в малярському відношенні. Від Наталії Русової навчилася декоративного малярства. Після німецько-польської війни (1939) до Будапешту прибув д-р Дмитро Донцов. Тетяна зустрічала його часто в домі Русових.

Після окупації Буковини більшовиками в 1940 р. Тетяна деякий час перебувала в Букарешті, а згодом виїхала до Берліна. В Берліні жила від 1941 до 1945 року, з малою перервою в 1943 р. Тоді деякий час Тетяна перебувала в Галичині, в Самборі, де батько дістав посаду судового радника.

В 1943 р. Тетяна одружилася з Степаном Душенком, якого пізнала в Берліні. Вінчання відбулося у Львові. Після того Душенки виїхали до Берліна.

В Берліні Тетяна працювала секретаркою в "Українській Громаді" і деякий час була особистою секретаркою гетьмана Павла Скоропадського. На початку 1945 р., коли творилася Українська Національна Армія, була вона секретаркою в одному Відділі генерального штабу генерала Павла Шандрука. У вільних від праці хвилинах малювала й писала.

В квітні 1945 р. Душенки переїхали до табору переміщених осіб Годенав у Західній Німеччині. Тут народилася їм донечка Анна, яка померла немовлям, а в 1946 р. народилася друга донька Лідія Анна.

Завдяки знанню англійської мови Тетяна одержала посаду секретарки таборової управи і рівночасно була перекладачкою.

Коли в 1949 р. розв'язано табір в Годенав, Душенки переїздили з табору до табору. У Гамбургу Душенкам народився син Михайло.

До США Душенки переїхали в 1952 р. і замешкали в Боффало. Тут вільний час Тетяна присвячувала суспільній праці. Була активною не тільки в СУА, але також і в боффалівському Відділі Союзу Гетьманців Державників і в Клубу Пластприятя та в Пласті. В Боффало мала більшу можливість присвятитися малярству і писанню. Залишила по собі чимало картин і збірку віршів "Окрушини". Збірка була видана з передмовою д-ра Михайла Лози.

Тетяна Душенко з чоловіком пожертвували на стипендійну акцію СУА 510 дол. та більші суми на ФКУ і

Інститут Липинського.

Від СУА прощала її над могилою бувша голова 49-го Відділу Ярослав Борачок, а від УККА д-р Михайло Лоза. Вічна їй пам'ять!

Ніля Стецьків,
пресова референтка

Ділимося сумною вісткою з членами СУА, знайомими і приятелями, що 11-го вересня 1982 р. у Маямі, Фльоріда відійшла у вічність на 87-му році життя, св. п. **Анна Рижевська** з дому Ляхович, вдова по бл. п. інж. Василеві Рижевському, доволітня суспільна діячка в Україні. Вона була діяльною в "Товаристві охорони дітей і опіки над молоддю", "Т-ві допомоги українським політичним в'язням" у Львові і студіюючій молоді. У Маямі належала до української католицької церкви та до 17-го Відділу Союзу Українок. Помагала йому своїм знанням, даючи реферати. Коли захворіла, журилася, що не зможе вже нам помагати. Телефонном довідувалася про працю Відділу й раділа його успіхам.

Залишила в смутку дві сестри — Стефанію Чорну з мужем Михайлом, з дітьми й унуками, сестру Клементину Жмуркевич з мужем Мироном, та ближчу і дальшу родину в Америці, Австралії і в Україні. Похована на цвинтарі Флеглер Меморіал в Маямі. Над гробом від 17-го Відділу СУА Покійну попрощала секретарка Соня Микитка.

В пам'ять Покійної на Пресовий Фонд "Нашого Життя" склали сестри — Стефанія Чорна і Клементина Жмуркевич 20 дол., Відділ 10.00 дол. Спи, Дорога Сестро Союзянку, нехай Тобі прибрана американська земля буде легкою. Вічна Тобі пам'ять!

Соня Микитка,
секретарка

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

Ділимося сумною вісткою з нашими членками СУА, знакомими і приятелями що дня 9-го серпня 1982 року відійшла у вічність **сл. п. Марія Ждан** з дому Санко, на 79-му році життя. Покійна народилася у Канаді в українських емігрантів з Борщева західна Україна.

Вийшла заміж 1925 р. за Андрія Ждана, а 1926 року переїхала до Дітройту. А в 1949 р. приїхали до Маямі, Флоріда. Включилася тут в громадське життя. Покійна Марія належала до сестрицтва Серця Хрестового апостольства молитви та належала до управи, була також членкою 17-го Відділу Союзу Українок, де довгі літа була

фінансовою секретаркою. Обоє з мужем належали до Українсько-Американського Клубу. Були жертвенні, скла-

дали часто датки на Клуб та на свою католицьку церкву. Як примірна пара, прожили разом 58 років шлюбного життя. Покійна залишила в смутку мужа Андрія, дві сестри та ближчу і дальшу родину. Похорон відбувся величаво при численній участі членства та приятелів. На тризні прощала покійну голова СУА І. Ракуш, від сестрицтва С. Микитка, від Українсько-Американського Клубу О. Максимович, та від родини і громади М. Венгльовська. Тризну приготувала приятелька А. Скула, при помочі союзнок. Похована на цвинтарі Флеглер Меморіал. В пам'ять своєї дружини муж Андрій Ждан пожертвував 50.00 дол. на Фонд Олени Лотоцької. Спи дорога сестро. Вічна тобі пам'ять. А американська земля нехай буде тобі легкою.

Докінчення: ЗАМІСТЬ КВІТІВ НА ФОНД О. ЛОТОЦЬКОЇ

Замість квітів на могилу **бл. п. Іванни з Федевих Лудзак**, шкільної товаришки з станіславської гімназії, склали на фонд ім. Олени Лотоцької по 10.00 дол.

Евдокія Барнич, Евдокія Климишин, Марія Зубаль,

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Катерини Ярушевської** складаю 5.00 дол. на Фонд ім. Олени Лотоцької,

Любомира Мокій з родиною

В пам'ять довголітньої членки 49-го Відділу у Боффало **Тетяни з Княгиницьких Душенко** на Фонд ім. Олени Лотоцької зложили

по 10.00 дол.: Анна Макух, Орися Перейма, Ева Ковтало, Михайло Мохнач, Оксана Салдит, Ірина Дорошак;
по 5.00 дол.: Марія Паньків, Северин і Марія Княгиницькі;
2.00 дол.: Марія Пугач

В пам'ять **Марії Ждан** на Фонд ім. Олени Лотоцької складаю 50.00 дол.,

муж Андрій

ЗАМІСТЬ КВІТІВ

Замість квітів на свіжу могилу нашої дорогої членки **бл. п. Євгенії Пирської** складаємо 10.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя", а Родині висловлюємо наше глибоке співчуття,

10-ий Відділ СУА,
Філядельфія, Па.

В пам'ять **пок. Анни Рижевської** на Пресовий Фонд "Нашого Життя" складають 30.00 дол.,

сестри Стефанія Чорна, Клементина Жмуркевич та 17-ий Відділ СУА в Маямі

В пам'ять передчасно померлої доньки членки нашого Відділу **Марії Івко, бл. п. Анни**, жертвуємо 25.00 дол. на Фонд Допомоги Українським Політичним В'язням та їх Родинам. Родині **бл. п. Анни** висловлюємо шире співчуття,

Членки 44-го Відділу СУА

В пам'ять письменника **бл. п. Гаврила Гордієнка** посилаю через 44-ий Відділ СУА 15.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя",

Марія Келлер, членка 44-го Відділу СУА

В пам'ять мого лютого **Чоловіка Ореста Шеремети** на Стипендійну Акцію в Бразилії складаю 250.00 дол., на фонд сиріт 200.00 дол.,

Люба Шеремета

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Ніни Пясецької** приятелі **Покійної з будинку Павла Гука** в Джерзі Ситі, зложили 210.00 дол. на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя".

Замість квітів на могилу моєї гімназійної товаришки **бл. п. Ніни з Ганкевичів Пясецької**, складаю 15.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя"

Ольга Муссаковська

В пам'ять **бл. п. Ніни Ганкевич-Пясецької**, моєї товаришки з гімназії, складаю 20.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя",

Ірена з Чайковських Сеньківська

В пам'ять **Михайла Сагатого** складаю 20.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя", а опечаленій дружині п. Стефі з родиною складаю щирі співчуття,

Марія Мазяр

В пам'ять покійної **бл. п. Евфрозини Федьків** складаємо 20.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя", а опечаленій родині пересилаємо наші глибокі вислови співчуття,

Оля і Ярослав Городецькі з дітьми

В пам'ять дорогої мами **бл. п. Александри Дмитріюк** складаю 15.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя",

донька Таїса Потієнко з родиною

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Марії Заяць-Городецької** складаємо 50.00 дол. на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя", а родині висловлюємо щирі співчуття,

Олег і Іванна Ратичі, Галина і Ростислав Ратичі

Замість квітів на свіжу могилу нашої дорогої **св. п. Ніни Пясецької** складаємо 30.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя",

Марія і Богдан Макарушки

Бруклін, Н. Й.

ЗАМІСТЬ КВІТІВ

Замість квітів на свіжу могилу **сл. п. ген. хор. Петра Самутина**, складаємо 25.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя", а опечаленій Дружині Ганні і всій дальшій родині висловлюємо наші щирі співчуття,

Мгр. Мирослав і Анна М. Зобніви

В пам'ять нашого Дорогого і Незабутнього **бл. п. Богдана Стефановича** складаємо 25.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя",

Мирослава і Ярослав Зубалі

В сумні роковини смерті нашого батька і дідуся **сл. п. Івана Дороти** та вшановуючи світлу пам'ять **сл. п. дир. Івана Тиктора**, батька нашої куми **Талі Кавулі**, складаємо 25.00 дол. на Стипендійний Фонд для українських сиріт у Бразилії. Талі і родині висловлюємо наше щире співчуття,

Єлисавета і д-р Богдан Казимири з родиною,
Ріджайна, Саскачеван, Канада

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. проф. д-р Петра Оришкевича** складаємо 25.00 дол. на Стипендійний Фонд для Української молоді в Бразилії а Вп. Родині Оришкевичів складаємо щирі співчуття,

Ірина і Дмитро Юрчишини

В пам'ять **бл. п. Олени Федак-Шепарович**, сестри моєї приятельки **Оксани Дрогомирецької** і мами **Ольги Кузьмович**, складаю 25.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя",

Дарія Кузьмин

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Александри Дмитріюк** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя" складаю 25. 00 дол.

Евгенія Пастернак, екз. директор
Пансіону ім. Івана Франка, Торонто, Канада

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Вадима Лесича Кіршака**, мужа **Олександри Кіршак**, складають 20.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя",

Михайло Головей, Орися і Петро Саяки

В пам'ять моїх батьків **Володимира і Ядвиги Винницьких** жертвую 25.00 дол. на видання книжки нашого 64-го Відділу СУА,

Л. Артимишин

Замість квітів на могилу **бл. п. Єлисавети Манько**, мами нашої товаришки **Іванни Бучак**, складаємо 10.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя",

Ірена Кашубинська, Стефанія Цегельська,
Парма, Огайо

Замість квітів на могилу **бл. п. інж. Ярослава Карпяка** складаємо 10.00 дол. на допомогу бідним дітям

Ірена і Роман Стахурі,
Парма, Огайо

В пам'ять покійного **С. Сильвеструка**, батька **Олі Захарій** та **Зені Серафін**, пересилаємо 10.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя" і 10.00 дол. на Український Музей, а Родині висловлюємо щирі співчуття,

Оксана і Ростислав Омецькі
з Воррен

Замість квітів на далеку могилу **бл. п. Александри Гошка**, дорогої Матері членки 28-го Відділу СУА **Наталії Загайкевич**, жертвую на Пресовий Фонд "Нашого Життя" 10.00 дол.,

Ірена Качмарська

В пам'ять моєї дорогої тети **бл. п. Мирослави Морозової** складаю 10.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя",

Мирослава Гук

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Александри Гошка**, Дорогої Матері **Наталки Загайкевич**, жертвую на Пресовий Фонд "Нашого Життя" 10.00 дол.,

Софія Ховзун

Замість квітів на свіжу могилу **інж. Романа Войтовича** складаю 10.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя". Родині висловлюю щире співчуття,

Н. Сенік

Замість квітів на могилу **бл. п. Віри Теодорович** складаю 5.00 дол. на Запасний Фонд журналу "Наше Життя",

Любомира Мокій з родиною

Вшановуючи пам'ять Дорогої **Ніни Пясецької** складаємо 25.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя".

Софія Стецура

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Вадима Лесича Кіршака**, мужа бувшої голови Окружної Управи **О. Кіршак**, складає 25.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя", а Родині висловлює своє співчуття

Окружна Управа СУА
Нью-Йорк

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Стефана Турчина**, мужа нашої членки **Марії Турчин**, складаємо на Пресовий Фонд "Нашого Життя" 20.00 дол.,

Членки 74-го Відділу СУА
ім. Олени Теліги, Чикаго

ЗАМІСТЬ КВІТІВ НА УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Марії Городецької** складаємо 25.00 дол. на потреби Українського Музею в Нью-Йорку,

Наталія і Володимир Чайковські

Замість квітів на свіжу могилу нашого дружи **св. п. інж. Романа Войтовича** складаємо 25.00 дол. на Український Музей,

Надя і Юрій Цегельські

В пам'ять спочилого генерала **Петра Самутина** складаємо 50.00 дол. на Український Музей в Нью-Йорку,

Ярослав і Надія Мігайчуки

У світлу пам'ять дружини **сл. п. Марії Панкевич** і сина **Любомира Юрія Панкевича** складаю 1000.00 дол. на Український Музей,

Михайло Панкевич

Замість квітів на могилу **мгр. фармацевта бл. п. Ірени Рубчак** складаю 25.00 дол. на Український Музей,

Іван Пиндус

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Ярка Павлюка**, брата моєї приятельки **Ярослави Гапій**, складаю 10.00 дол. на Український Музей,

Ярослава Левицька,

Замість квітів на могили **бл. п. Оленки Савицької**, **бл. п. Стефана Юрчинського** та **бл. п. Юрія Лаврівського** складаємо 100.00 дол. як даток на Український Музей в Нью-Йорку,

д-р Богдан і Ольга Фараонові

РОМАН ЗАВАДОВИЧ

ДІДУСЬ БУВ УСУСУСОМ

Як листопад з дерев скидає листя
І в полі в'януть трави та квітки,
Біжать до діда Олексій і Христа,
Щоб їм казав про лицарів казки.

Дідусь колись був бравим Усусусом,
За волю бивсь, за рідний край, поля,
Був молодий з чорнявим чубом, вусом,
А як ішов, здригалася земля.

І, наче казка, залишився спомин
Про волі дні, про рідний вільний Львів,
Як військо йшло, лунав веселий гомін
І синьо-жовтий прапор лопотів.

Тепер дідусь розкаже внучатам
Про славних волі лицарів казки
І шепче: "Діти, ще настане свято,
Що казка-мрія сповниться таки!"

ЛЕСЯ УКРАЇНКА

ЯК ДИТИНОЮ, БУВАЛО...

Як дитиною, бувало,
упаду собі на лихо,
то хоч в серце біль доходив,
я собі вставала тихо.

"Що, болить?" — мене питали,
але я не признавалась —
я була малою горда, —
щоб не плакати, я сміялась.

ІРИНА РЕЙТ

Я тікаю, я боюсь —
дожене мене Петрусь
і вилле водицю
на нову спідницю.
На нову спідничку,
на рожеві стрічки.
Ой, боюся Петруся,
боюся водички!

ЛЕОНІД ГЛІБІВ

КОНИК-СТРИБУНЕЦЬ

У степу, в траві пахучій,
Коник, вдатний молодець,
І веселий, і співучий,
І проворний стрибунець,
Чи в пшениченьку, чи в жито,
Досходу розкошував
І цілісіньке літо,
Не вгаваючи, співав;
Розгулявся на всі боки,
Все байдуже, все дарма...
Коли гульк — аж в степ широкий
Суне люта зима.

Коник плаче, серце мліє;
Кинувсь він до Муравля:
"Дядьку, он зима біліє!
От тепер же згину я!
Чуєш — в лісі ворон криче,
Вітри буйнії гудуть?
Порятуй, порадь, земляче,
Як це лихо перебудь!"
"Опізнівся, неборяче, —
Відказав земляк йому, —
Хто кохав життя ледаче,
Непереливки тому".

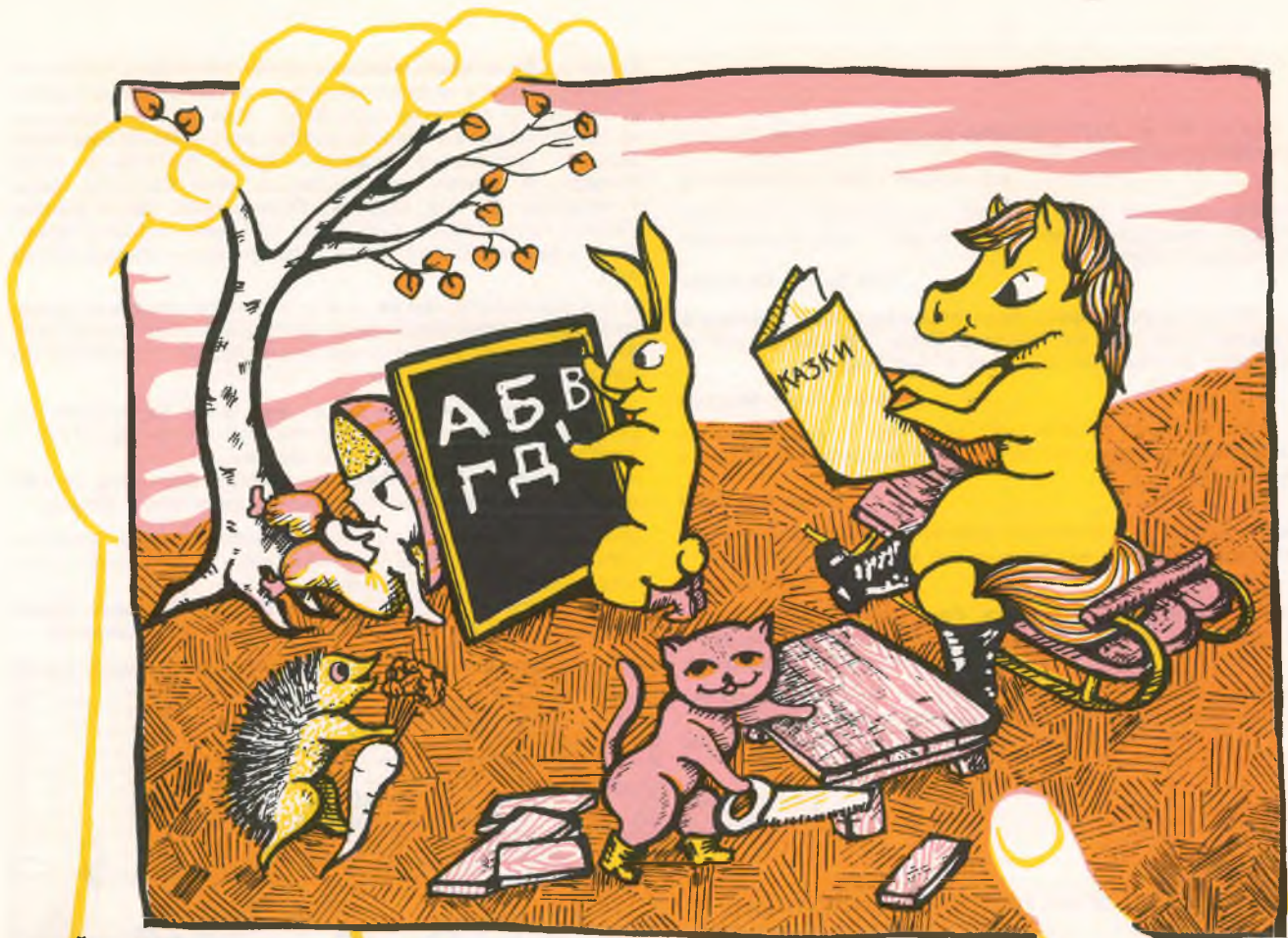
"Як же в світі не радіти?
Все кругом тебе цвіте, —
Каже Коник, — пташки, квіти,
Любе літечко на те;
Скочиш на траву шовкову —
Все співав би та співав..."
На таку веселу мову
Муравель йому сказав:
"Проспівав ти літо Боже, —
Вдача вже твоя така, —
А тепер танцюй, небоже
На морозі гопака!"

ПО ЖОЛУДІ

Пішло в ліс
Чотири свинки,
Клали жолуді
В торбинки.

Хоч були
Недовго в лісі,
Жолудів
Зібрали вісім.

Між собою
Не сварились,
А порівну
Поділились!

МАРІЙКА ПІДГІРЯНКА

ЗАГАДКИ

Дві сестрички,
Дві близнючки,
Скорі на бігу.
Хто їх має,
Той сідає —
Їде по снігу.
С - - - - - а.

Гострі кігті має —
В подушки ховає:
Лазить все на плотик,
А зовється...

К - - - к.

Пара довгих вушок,
Сіренький кожушок.
Скорий побігайчик,
А зовється...

З - - - - - к.

Має зуби залізні,
Гризе дерева різні.
Гризе, ріже з усіх сил,
Аж з-під неї сипле пил.

П - - - - - а.

Школярє, школярє, я твоя подруга.
Кращого ніколи не знайдеш ти друга.
Ти мене пильнуєш — я тебе навчаю,
Я тебе навчаю та ще й забавляю.

К - - - - - а.

Чорнеє поле
Білий плуг оре,
Дощ — з губки росить, —
Чи вам не досить?

Т - - - - - я і к - - - - - а.

В білій одежині цілий рік ходила,
Навесні зелений волос розпустила,
Кучері вмивала чистою росою,
Гай розвеселяла білою красою.

Б - - - - - а.

Як звинеться у клубок —
Ні голівки, ні лапок.
На нім повно колючок,
Він зовється...

Ї - - - - - к.

Моє тіло під землею,
Кучерики — понад нею.
Любить мене кожна юшка.
Називаюся...

П - - - - - а.

Росте собі у лісочку,
У лісочку в холодочку.
Капелюх на собі має,
Та ніколи не знімає.

Г - - б.

Має собі роги
І чотири ноги.
Нікуди не ходить,
Держиться підлоги.

С - - л.

Стоїть в стайні,
Вівса просить
І на собі
Хлопців носить.

К - - ь.

Відгадайте загадки
Доповніть бракуючі літери і най-
діть на картині те, що ви відгада-
ли.

Рис. Ельмира Геруляк

В пам'ять **бл. п. Марії** Городецької складаю 10.00 дол. на потреби Українського Музею,

д-р Богдан і Марта Цимбалісті

Замість квітів на свіжу могилу моєї дорогої приятельки **Стефанії Абрагамовської** складаю 50.00 дол. на потреби Українського Музею,

Таня Хомяк-Сиротюк

В пам'ять моєї дорогої приятельки **бл.п. Ніни Пясецької**, складаю 10.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя" та 10.00 дол. на Український Музей в Нью Йорку.

Марія Герус-Мартюк

В другу річницю смерті мого мужа **бл. п. д-ра Михайла Стефанова** складаю 100.00 дол. на Український Музей в Нью-Йорку,

Марія Стефанів

Замість квітів на могилу моєї приятельки **Мирослави Осідач** складаю 10.00 дол. на Український Музей в Нью-Йорку,

Юлія Добощ

Замість квітів на могилу **бл. п. Соні Семанюк** складаємо 25.00 дол. на потреби Українського Музею в Нью-Йорку.

Ілля і Людмила Демиденки

Замість квітів на свіжу могилу **св. п. Романа Войтовича** складаю 25.00 дол. на Український Музей,

Микола Ничай

Щиро дякуємо,

Дарія Байко,

адміністративний директор

ЗАМІСТЬ КВІТІВ НА ВИДАННЯ 64-ГО ВІДДІЛУ

Замість квітів на могилу **бл. п. д-ра Івана Крупського**, мужа нашої членки **Наталії**, складаємо 10.00 дол. на видання книжки дитячої творчості з нагоди 1000-ліття хрищення Руси-України.

Управа і членки 64-го Відділу СУА

Замість квітів на могилу **бл. п. Ніни Пясецької**, довголітньої членки нашого Відділу і членки управи, складаємо 10.00 дол. на видання книжки дитячої творчості з нагоди 1000-ліття хрищення Руси-України, а Родині висловлюємо щире співчуття.

Управа і членки 64-го Відділу СУА

В пам'ять **бл. п. Ніни Пясецької** членки 64-го Відділу СУА, на видання книжки дитячої творчості у 1000-ліття хрищення Руси-України, зложили: **по 25.00 дол. Христя і Юрій Навроцькі, Марія і Микола Савицькі, по 10.00 дол. — Марія Карпевич, Марія і Володимир Барагури, Марія Ржепецька, Анна Никифоряк, Стефа Крушельницька, Ніна Самокіш, Ірена Гошовська, Оксана Щурова, Поля Книш, Дарія Костів, Євгенія Тріска, Марія Даниш, по 5.00 дол. — Люба Раковська, Ярослава Салик, Люба Артимішин, — Разом: 185.00 дол.**

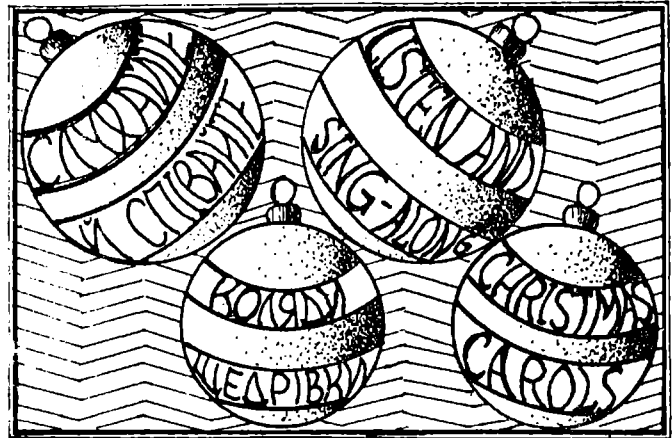
В пам'ять дорогої нам **св. п. д-р Галини Носковської Гірняк**, на видання 64-тим Відділом книжки дитячої творчості у 1000-ліття хрищення України складають **по 20 дол.:** **Олена Качала і Христя і Юрій Навроцькі.**

Замість квітів на могилу **бл. п. д-ра Івана Крупського**, на видання книжки дитячої творчості з нагоди хрищення Руси-України, зложили членки 64-го Відділу:

по 10.00 дол. — Марія Ржепецька, Марія Савицька, по 5.00 дол. Христя Навроцька, Люба Артимішин, Марія Даниш.

Замість квітів на могилу **бл. п. Вадима Лесича**, зложили членки 64-го Відділу на видання книжки дитячої творчості з нагоди хрищення Руси-України:

по 10.00 дол. — Марія Савицька, Марія Ржепецька, Марія Даниш, по 5.00 дол. — Христя Навроцька, Ніна Самокіш.

"СЛУХАЙТЕ Й СПІВАЙТЕ" це найновіша метода навчання різних мелодій через слухання й повторювання поодиноких рядків та строф. Перше голос виконує цілу строфу, опісля один рядок, що його повторяє фортепіан; коли фортепіан виконує дану фразу, треба разом з ним її проспівати.

Ціна ленти 7.00 дол. з пересилкою

66-ИЙ ВІДДІЛ СУА НЬЮ ГЕЙВЕН, КОНН.

Загальні Збори Відділу відбулися 16-го травня 1982 р. До управи вибрано: голова — Ірена Гладка, заступниця голови — Александра Кизик, секретарка — Евстахія Матвієнко, касирка — д-р Олена Томоруг. Референтки: фінансова — Ліда Козюпа, господарська — Ольга Дуновська. Члени: Ірена Телюк, Марія Марків. Контрольна Комісія: Ірена Гриневич — голова, Марія Рудницька і Марія Снігурович — члени.

Евстахія Матвієнко
секретарка

"OUR LIFE" Magazine (USPS 414-660) is published monthly — except July & August combined — by Ukrainian Women's League of America, Inc. at 108 Second Ave., N. Y., N. Y. 10003

Subscription in the United States of America \$13.00, half year \$7.00, single copy \$1.30.

COUNTRIES OTHER THAN U. S. (with the exception of South America) may send the subscription in their currency, which will equal the amount of 13.00 American dollars.

ПЕРЕДПЛАТА В США: річна ... 13.00 дол. піврічна 7.00 дол. Поодиноке число 1.30 дол.

КРАЇНИ ПОЗА МЕЖАМИ США (за винятком Південної Америки) можуть сплачувати у своїй валюті, в сумі яка дорівнює вартості 13.00 американських доларів.

Printed in U. S. A. by Computoprint Corporation, 335 Clifton Ave., Clifton, N. J., 07011
©Copyright 1981 Ukrainian Women's League of America, Inc.

Від Редакції

Редакція не приймає матеріалів не підписаних авторами та застерігає за собою право скорочувати статті та правити мову.

Статті, підписані авторами, висловлюють їх власні погляди, а не погляди редакції. Редакція не буде містити неввічливих образливих для когонебудь висловів. Рукописів не звертаємо. Анонімів не читаємо.

Редакція приймає у вівторок, середу, четвер і п'ятницю від 10 — 1 і по полудні від 3 — 6. В інших годинах за домовленням: тел: (212) 674-5508. Адміністрація (212) 533-4646. Адреса: 108 Second Ave., New York, N. Y. 10003

Докінчення УПА

витривалість видержати в тяжких обставинах. Тому УПА має симпатії не лиш українського народу, але й усіх тих народів, що їй приходить силою обставин між ними діяти. Це підтверджують звітлення з Чехословаччини.

Геройство УПА для нас перестало вже давно бути дивним. Хто бачив, як горстка УПА в білий день відкривала вогонь до десяткратно сильнішого ворога, а часто окружена боролась до останньої кулі й до останнього воюка, цей не дивується.

Юрій Логвин. Київ. Графіка

Що читати.

ІРИНА ДИБКО. БІЛИЙ ОРЕЛ. Оповідання для молоді і старших віком дітей. Літературна і технічна редакція Б. Романенчука. Видавництво "КІЇВ" Філадельфія 1980 р. Обгортка Лярисі Мартинюк.

Книжка містить сім оповідань для молоді з яких перше п.н. "Білий орел" найдовше і від нього книжка носить назву. В другій частині п'ять оповідань для дітей старшого віку.

"Білий орел" це третя книжка авторки після двох збірок поезій: "На крилах дум" (1974) в "По стежках душі" (1976).

Як сказано в передмові, серед нашої еміграції брак літератури для юнацтва і молоді, тож появу цієї книжки треба відмітити як особливо корисну і потрібну. Її зміст і форма заслуговують на окрему увагу молоді та батьків.

Обширніша рецензія появиться в одному з наступних чисел "Нашого Життя"

U.S. Postal Service STATEMENT OF OWNERSHIP, MANAGEMENT AND CIRCULATION <small>Required by 39 U.S.C. 3685</small>			
1A. TITLE OF PUBLICATION OUR LIFE		1B. PUBLICATION NO. 4 1 4 - 6 6 0	2. DATE OF FILING 10/5/ 1982
3. FREQUENCY OF ISSUE monthly exc. July & August combined		3A. NO. OF ISSUES PUBLISHED ANNUALLY 11	3B. ANNUAL SUBSCRIPTION PRICE \$ 13.00
4. COMPLETE MAILING ADDRESS OF KNOWN OFFICE OF PUBLICATION (Street, City, County, State and ZIP Code) (Not printers) 108 Second Avenue New York, N.Y. 10003			
5. COMPLETE MAILING ADDRESS OF THE HEADQUARTERS OF GENERAL BUSINESS OFFICES OF THE PUBLISHER (Not printer) 10003 UKRAINIAN NATIONAL WOMEN'S LEAGUE OF AMERICA INC. 108 2nd Ave. N.Y. N.Y.			
6. FULL NAMES AND COMPLETE MAILING ADDRESS OF PUBLISHER, EDITOR, AND MANAGING EDITOR (This item MUST NOT be blank) PUBLISHER (Name and Complete Mailing Address) UKRAINIAN WOMEN'S LEAGUE OF AMERICA INC. 108 2nd Ave. New York, N.Y. 10003 EDITOR (Name and Complete Mailing Address) Ulana Liubovych 108 2nd Ave. New York, N.Y. 10003 MANAGING EDITOR (Name and Complete Mailing Address) Natalia Duma 108 Second Avenue New York, N.Y. 10003			
7. OWNER (If owned by a corporation, its name and address must be stated and also immediately thereunder the names and addresses of stockholders owning or holding 1 percent or more of total amount of stock. If not owned by a corporation, the names and addresses of the individual owners must be given. If owned by a partnership or other unincorporated firm, its name and address, as well as that of each individual must be given. If the publication is published by a nonprofit organization, its name and address must be stated.) (Item must be completed.)			
FULL NAME Ukrainian National Women's League of America, Inc. non-profit organization		COMPLETE MAILING ADDRESS 108 Second Avenue, N.Y. N.Y. 10003	
8. KNOWN BONDHOLDERS, MORTGAGEES, AND OTHER SECURITY HOLDERS OWNING OR HOLDING 1 PERCENT OR MORE OF TOTAL AMOUNT OF BONDS, MORTGAGES OR OTHER SECURITIES (If there are none, so state)			
FULL NAME		COMPLETE MAILING ADDRESS	
9. FOR COMPLETION BY NONPROFIT ORGANIZATIONS AUTHORIZED TO MAIL AT SPECIAL RATES (Section 423 12 DMM only) The purpose, function, and nonprofit status of this organization and the exempt status for Federal income tax purposes (Check one) ☒ (1) HAS NOT CHANGED DURING PRECEDING 12 MONTHS ☐ (2) HAS CHANGED DURING PRECEDING 12 MONTHS (If changed, publisher must submit explanation of change with this statement)			
10. EXTENT AND NATURE OF CIRCULATION		AVERAGE NO. COPIES EACH ISSUE DURING PRECEDING 12 MONTHS	ACTUAL NO. COPIES OF SINGLE ISSUE PUBLISHED NEAREST TO FILING DATE
A. TOTAL NO. COPIES (Net Press Run)		4600	4600
B. PAID CIRCULATION 1. Sales through dealers and carriers, street vendors and counter sales		50	50
2. Mail Subscription		4167	4167
C. TOTAL PAID CIRCULATION (Sum of 10B1 and 10B2)		4217	4217
D. FREE DISTRIBUTION BY MAIL, CARRIER OR OTHER MEANS SAMPLES, COMPLIMENTARY, AND OTHER FREE COPIES		150	150
E. TOTAL DISTRIBUTION (Sum of C and D)		4367	4367
F. COPIES NOT DISTRIBUTED 1. Office use, left over, unaccounted, spoiled after printing		233	233
2. Return from News Agents		none	none
G. TOTAL (Sum of E, F) and 2—should equal net press run shown in A)		4600	4600
11. I certify that the statements made by me above are correct and complete		SIGNATURE AND TITLE OF EDITOR, PUBLISHER, BUSINESS MANAGER, OR OWNER Ulana Liubovych - Editor	

PS Form July 1982 3526

(See instruction on reverse)

"Second-Class Postage Paid at New York, N.Y. and at additional
mailing offices" Return to "Our Life" Magazine, (USPS 414-660)
108 Second Ave. New York, N. Y. 10003
RETURN POSTAGE GUARANTEED

Волинські взори із збірки о. д-ра Юрія Шумовського. Власність Українського Музею.
1. Чорні троянди — пазуха чоловічої сорочки. Село Княгинин біля Варкович пов. Дубно. XIX ст.
2. Комір чоловічої сорочки. Село Спасів пов. Дубно. XIX ст.